

Nowotwory krwi oraz idea
dawstwa szpiku
i komórek macierzystych
w oczach Polaków

Rybnik, maj 2021

Metodologia badania

Na zlecenie Fundacji DKMS CBR Biostat, w maju 2019 r., przeprowadziła badanie dotyczące świadomości nt. nowotworów krwi, a także idei dawstwa szpiku. Badanie to ponowione zostało w maju 2021 r., a otrzymane wyniki przedstawiono w raporcie w formie porównawczej.

Badanie przeprowadzono techniką CAWI na próbie 1 000 Polaków w wieku od 18 do 55 lat. Próba była reprezentatywna ze względu na wiek oraz województwo. W badaniu udział wzięły zarówno osoby zarejestrowane jako potencjalni dawcy szpiku oraz osoby, które nimi nie są.

Zadane ankietowanym pytania miały na celu określenie poziomu wiedzy dotyczącej nowotworów krwi, zbadanie świadomości występowania dawstwa szpiku oraz jego idei. Ponadto, w badaniu starano się zdiagnozować motywy, jakimi kierują się potencjalni Dawcy, a także bariery, jakie powstrzymują ankietowanych przed rejestracją w bazie potencjalnych Dawców szpiku kostnego i komórek macierzystych.

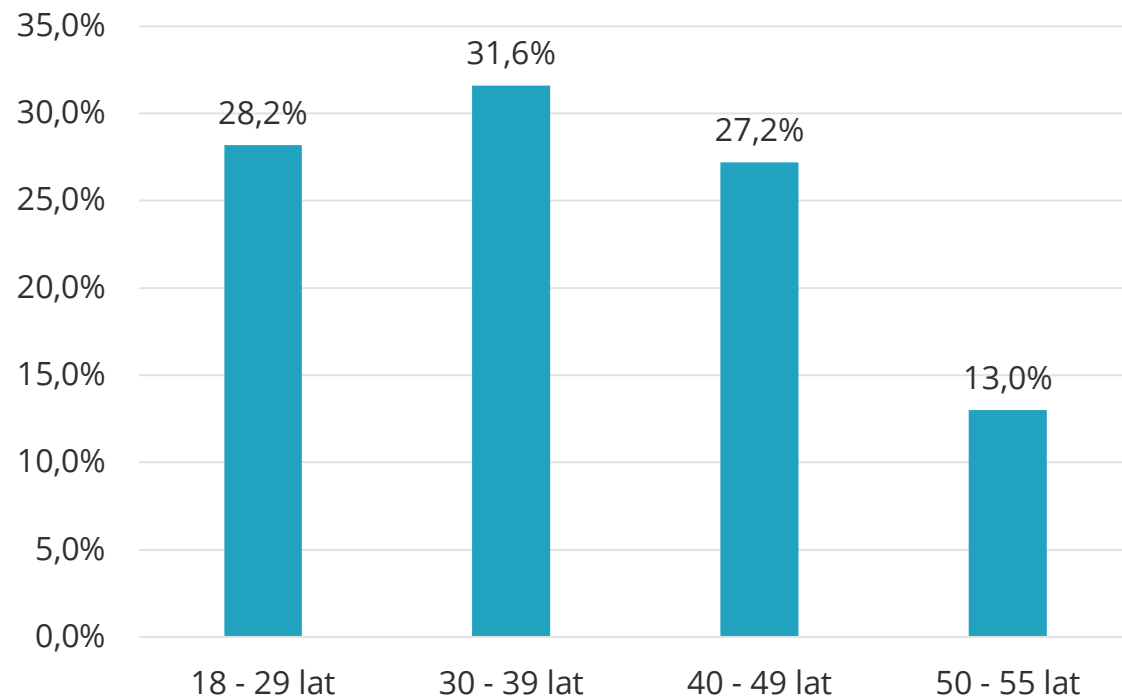

Charakterystyka próby badawczej

Płeć, wiek

W badaniu udział wzięło 1000 respondentów, **połowę** badanych stanowiły kobiety.

Największy odsetek badanych stanowiły osoby w wieku od 30 do 39 lat – **31,6%**, nieco mniejszy udział w badaniu mieli ankietowani w wieku od 18 do 29 lat – **28,2%**, natomiast respondenci w wieku od 40 do 49 lat stanowili **27,2%** ogółu badanych. **Najmniejszy** udział w badaniu mieli ankietowani w wieku od 50 do 55 lat – **13,0%**.

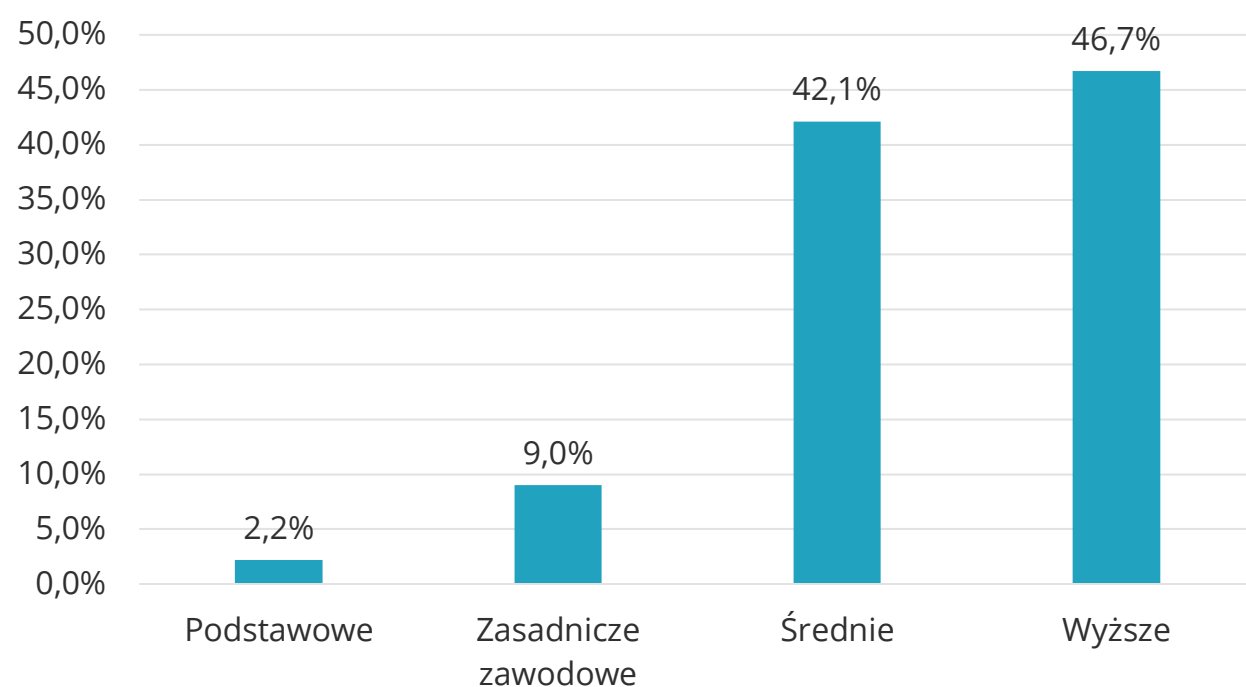
50,0%

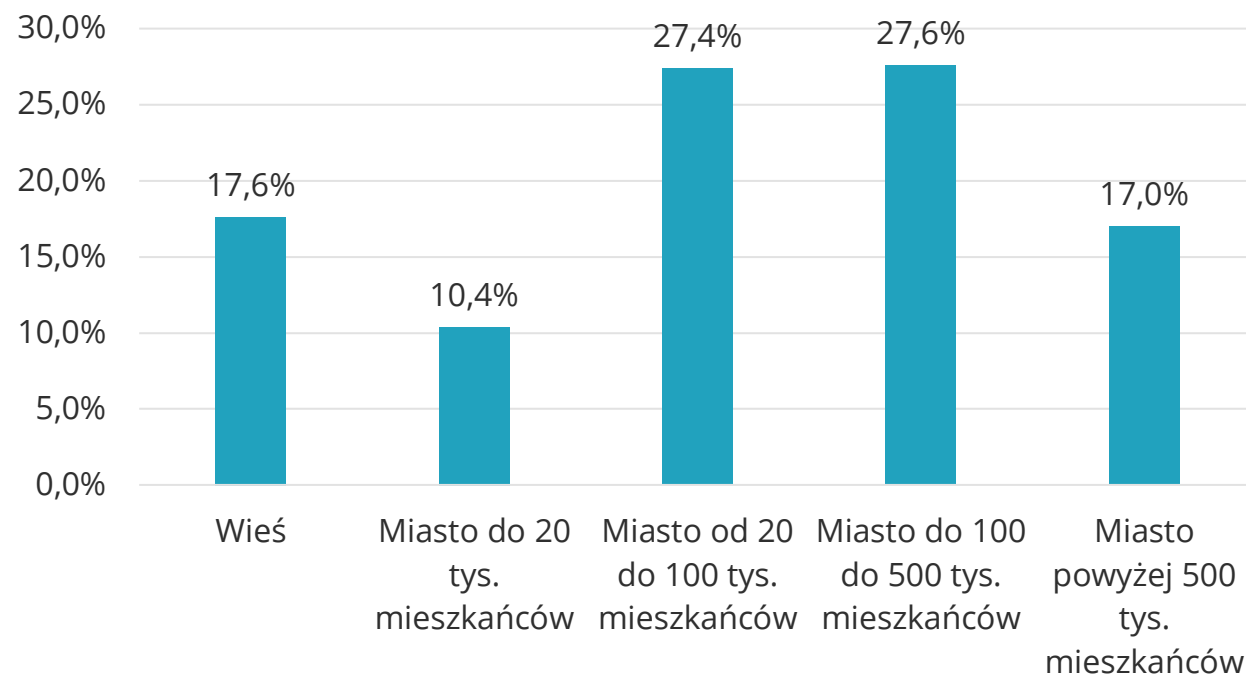
50,0%

Wykształcenie oraz miejsce zamieszkania

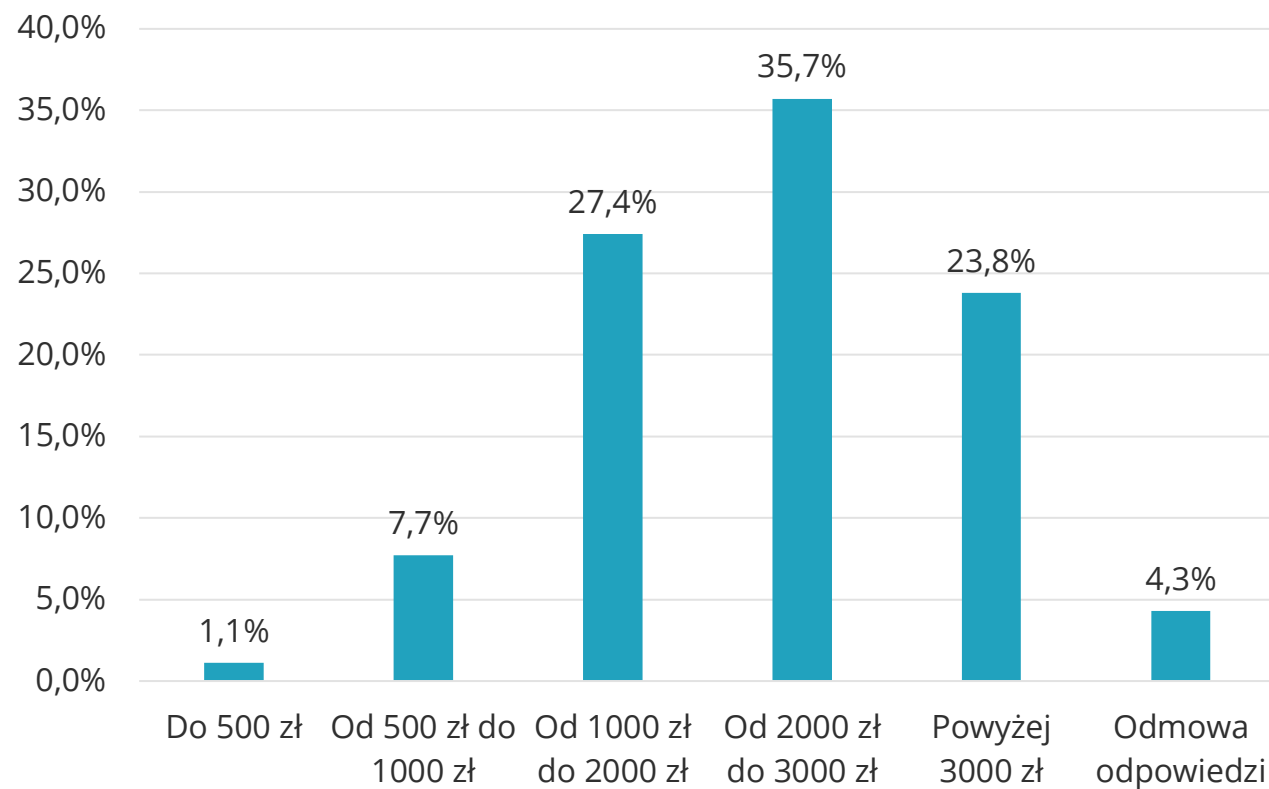
Najwięcej ankietowanych posiada wykształcenie wyższe – **46,7%**, nieco mniej respondentów wskazało na wykształcenie średnie – **42,1%**. **Co jedenasty** ankietowany posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. **Najmniej** badanych wskazało na wykształcenie podstawowe – **2,2%**.

Zbliżony odsetek wskazań odnotowano w przypadku zamieszkiwania miast od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców oraz od 100 tys. do 500 tys. mieszkańców – odpowiednio: **27,4%** i **27,6%**. Mieszkańcy wsi stanowili **17,6%** ogółu badanych, a mieszkańcy największych miast - **17,0%**. **Co dziesiąty** respondent zamieszkuje miasta do 20 tys. mieszkańców.

Dochód netto na osobę miesięcznie

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie miesięcznego dochodu netto na osobę w gospodarstwie domowym.

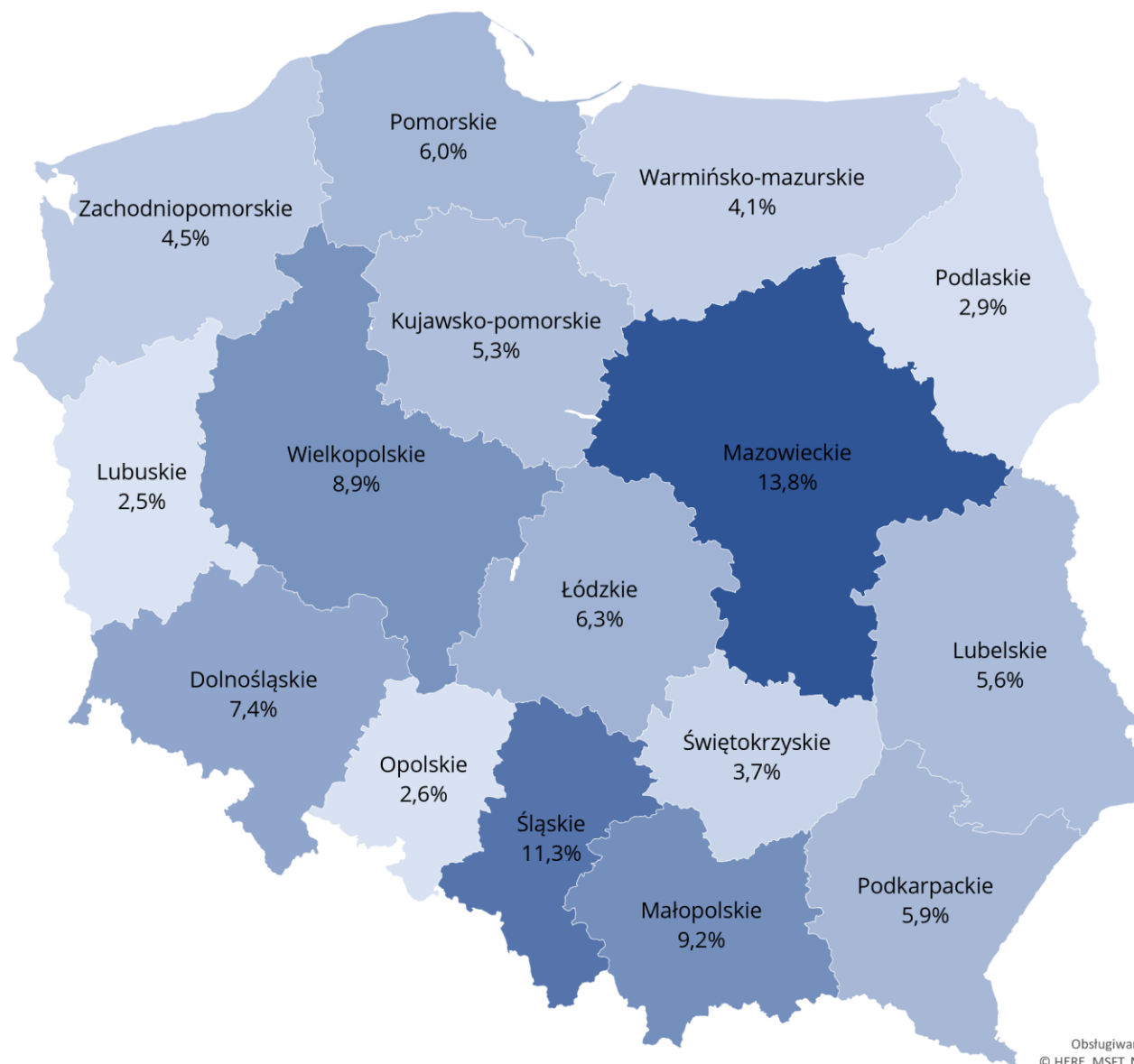
Ponad 1/3 ankietowanych wskazała na miesięczny dochód netto w kwocie od 2 000 zł do 3 000 zł (35,7%). **Więcej niż 1/4** respondentów posiada dochód w kwocie od 1 000 zł do 2 000 zł (27,4%), a **mniej niż 1/4** – powyżej 3 000 zł (23,8%).

Najmniej badanych wskazało na dochód do 500 zł (1,1%).

Odmowy odpowiedzi udzieliło **4,3%** ankietowanych.

Województwo

Największy udział w badaniu mieli mieszkańcy województwa mazowieckiego – **13,8%** oraz województwa śląskiego – **11,3%**.

Najmniejszy udział w badaniu miały osoby zamieszkujące województwo podlaskie – **2,9%**, opolskie – **2,6%** oraz lubuskie – **2,5%**.

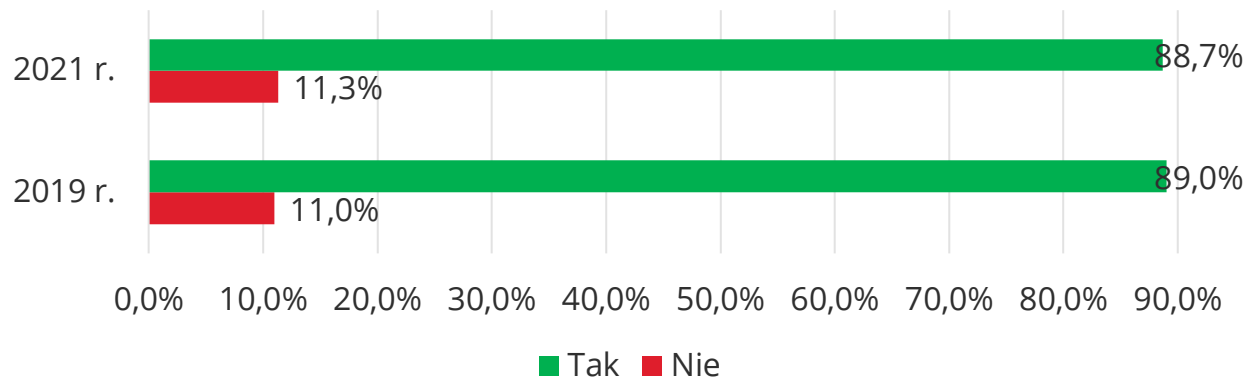

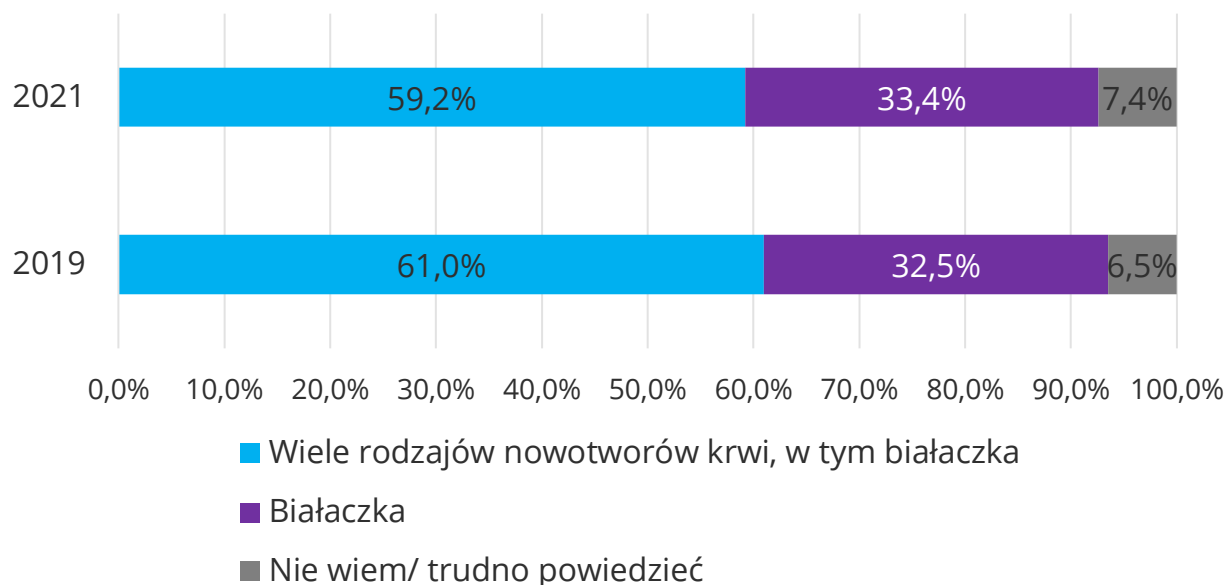
Obszar I. Wiedza na temat nowotworów krwi

Nowotwory krwi

Respondenci zostali zapytani o to, czy słyszeli o nowotworach krwi. W toku badania wyszło, iż **niemal 9 na 10** ankietowanych słyszało o ich występowaniu. Porównując wyniki otrzymane w 2021 r. z wynikami z 2019 r. odnotowano nieznaczny **spadek** wskazań pozytywnych – o **0,3 p.p.**

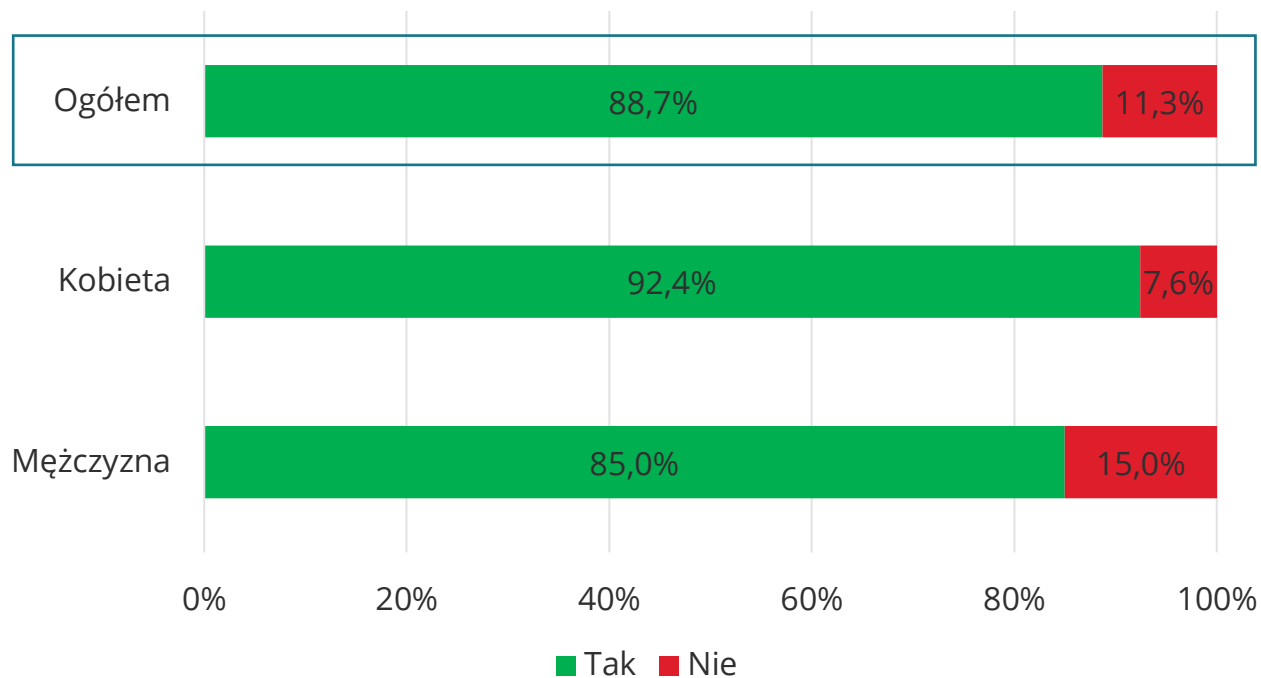

W porównaniu z 2019 r. zmalał odsetek wskazań na to, że istnieje wiele rodzajów nowotworów krwi, w tym białaczka – **spadek o 1,8 p.p.**, wzrósł z kolei odsetek wskazań dot. tego, że nowotwór krwi to wyłącznie białaczka – o **0,9 p.p.**

Nastąpił również wzrost wskazań w przypadku odpowiedzi „nie wiem” – o **0,9 p.p.**

Czy słyszał(a) Pan(i) o nowotworach krwi? krzyżowanie ze względu na płeć [2021]

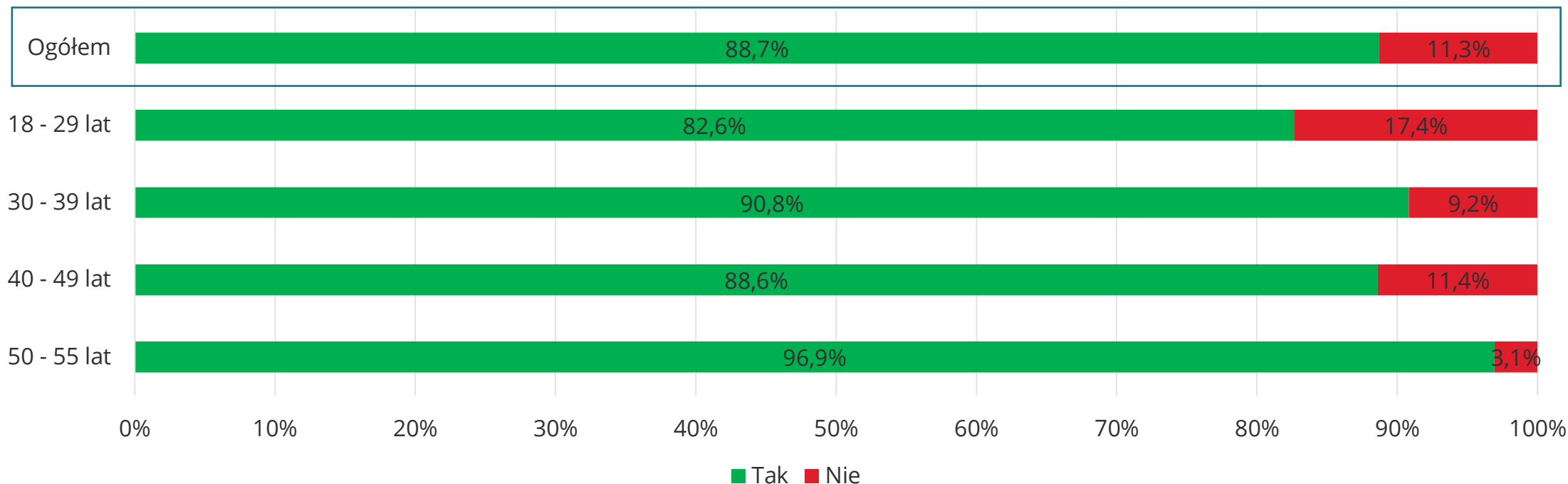

Odnotowano, iż kobiety częściej niż mężczyźni wskazywały, że słyszały o nowotworach krwi – odpowiednio: **92,4%** i **85,0%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

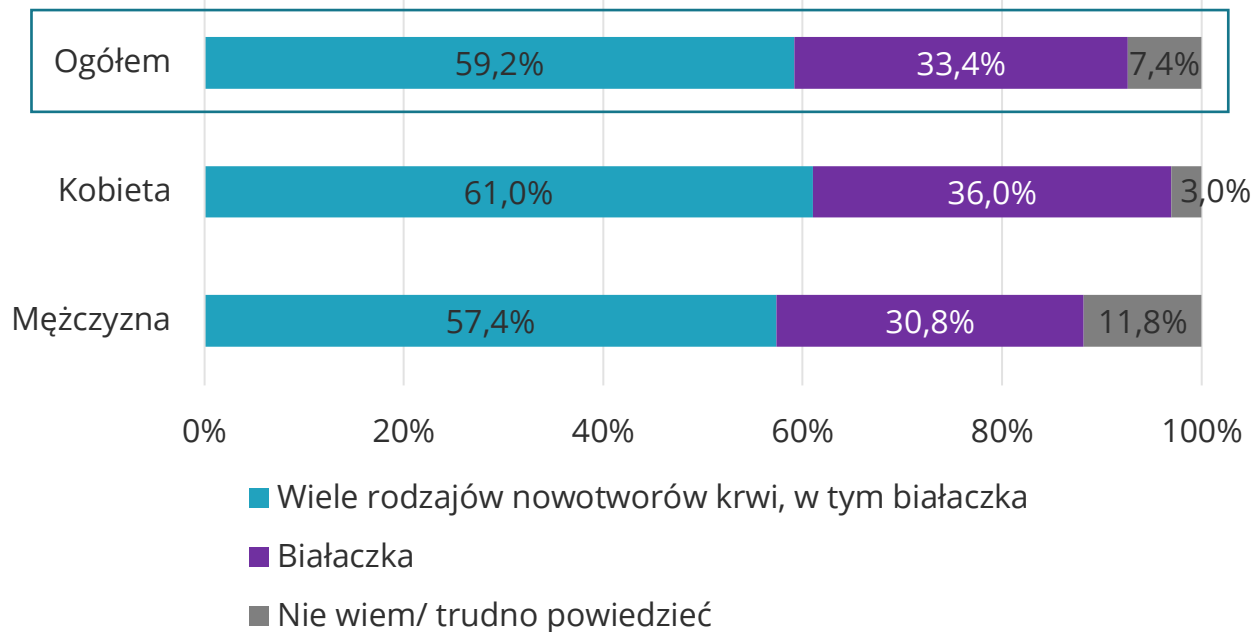

Czy słyszał(a) Pan(i) o nowotworach krwi? krzyżowanie ze względu na wiek [2021]

Odnotowano, iż o nowotworach krwi najczęściej słyszeli badani z najstarszej grupy wiekowej, a najrzadziej z najmłodszej – odpowiednio: **96,9%** i **82,6%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

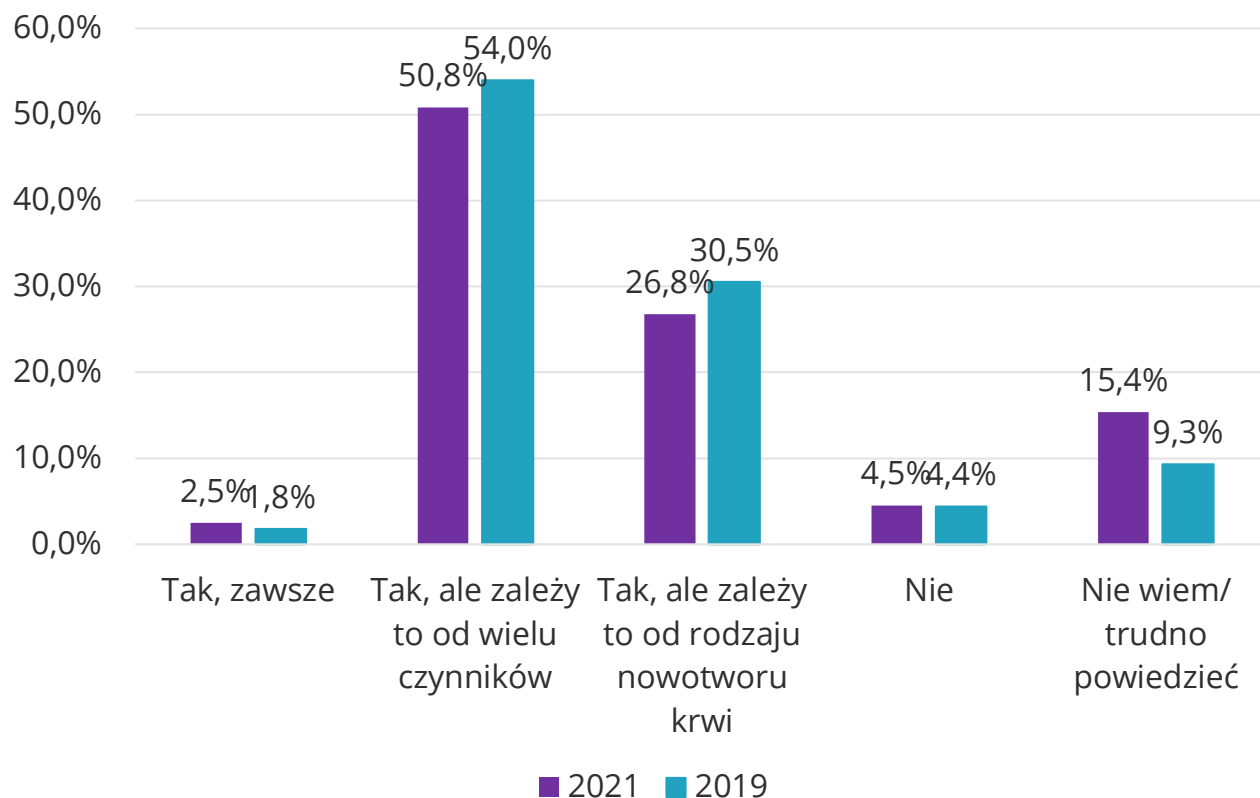
Czy Pan(i) zdaniem nowotwory krwi to: krzyżowanie ze względu na płeć [2021]

Odnotowano, mężczyźni znacząco częściej niż kobiety nie potrafili udzielić jednoznacznej odpowiedzi na ten temat – odpowiednio: **11,8%** i **3,0%**, kobiety z kolei częściej wskazywały, że nowotwór krwi to białaczka – odpowiednio: **36,0%** i **30,8%**, nieco częściej wskazywały również na istnienie wiele rodzajów nowotworów krwi – odpowiednio: **61,0%** i **57,4%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Czy nowotwory krwi są uleczalne?

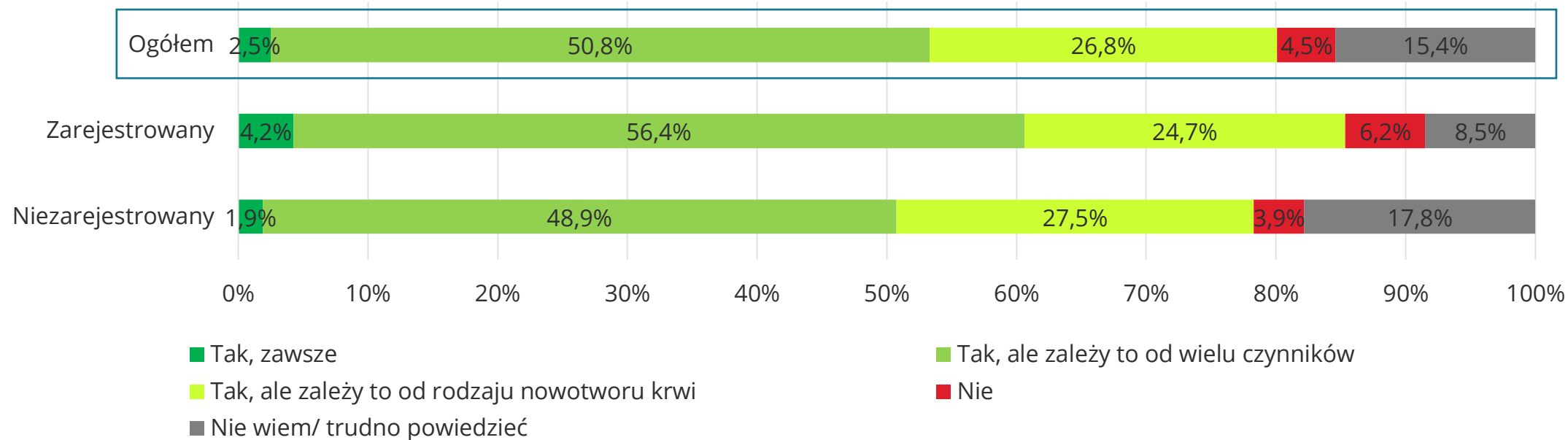

Odnotowano, że w porównaniu do 2019 r. zmalał odsetek wskazań dot. tego, że nowotwory krwi są uleczalne jednak zależy to od wielu czynników – spadek o **3,2 p.p.**, zmalała również liczba wskazań dot. tego, że nowotwory krwi są uleczalne, ale zależy to od ich rodzaju – spadek o **3,7 p.p.** Nieznacznie wzrósł z kolei odsetek wskazań na odpowiedź „tak, zawsze” – o **0,7 p.p.** Znacząco wzrosła liczba wskazań na odpowiedź „nie wiem” – o **6,1%.**

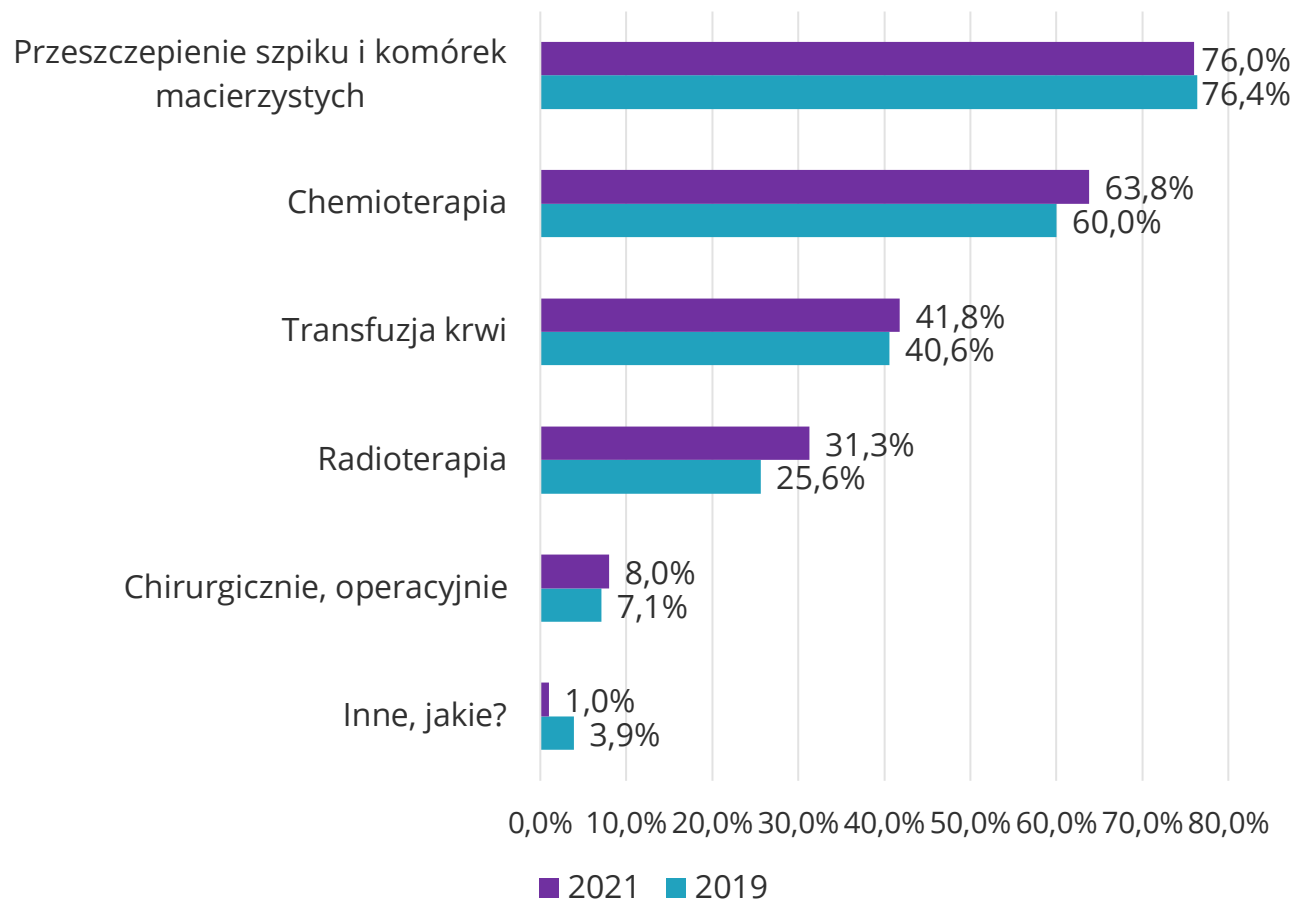

Czy nowotwory krwi są uleczalne? [2021]

Respondenci, którzy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy szpiku kostnego i komórek macierzystych znacząco częściej wskazywali, że nowotwory krwi są uleczalne, natomiast zależne jest to od wielu czynników – odpowiednio: **54,6%** i **48,9%**, z kolei osoby niezarejestrowane częściej nie potrafiły udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie – **17,8%** i **8,5%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

W jaki sposób leczy się nowotwory krwi?

Badani **najczęściej** wskazywali, że nowotwory krwi leczy się poprzez przeszczepienie szpiku i komórek macierzystych, z czego odsetek wskazań minimalnie zmalał względem wyników otrzymanych w poprzedniej fali badania – spadek o **0,4 p.p.**

Jednocześnie nastąpił wzrost wskazań w przypadku chemioterapii (o **3,8 p.p.**), transfuzji krwi (o **1,2 p.p.**), radioterapii (o **5,7 p.p.**) oraz operacyjnego sposobu leczenia nowotworów krwi (o **0,9 p.p.**).

W obecnej fali badania respondenci, w przypadku odpowiedzi „inne, jakie?” udzielili następujących odpowiedzi: „nie wiem” (N=7), „głodówka, zioła” (N=1), „naturalne metody” (N=1) oraz „polichemioterapia” (N=1).

Wykrywanie nowotworów krwi

Odpowiedź	Liczba wskazań (N)
Badanie krwi	656
Badania	93
Badania markerów	41
Badanie szpiku kostnego	40
Biopsja	27
USG	24
Badanie tomograficzne	21
Badania profilaktyczne	19
RTG	17
Badanie poziomu krwinek	17
Badanie laboratoryjne	16
Badanie moczu	13
Nie wiem	157

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie jak, ich zdaniem, wykrywa się nowotwory krwi. W tym przypadku odpowiedzi „nie wiem” udzieliło aż **157** ankietowanych.

Najczęściej wskazywanym sposobem na wykrycie nowotworów krwi było badanie krwi, które to podało aż **656** respondentów. Na drugim miejscu, pod względem liczby wskazań, znalazły się badania (**N=93**), na trzecim zaś badanie markerów (**N=41**). Znaczną liczbę wskazań odnotowano w przypadku badania szpiku kostnego (**N=40**), biopsji (**N=27**) oraz usg (**N=24**).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi został przedstawiony w tabeli. Jednocześnie w tabeli zawarto jedynie te sposoby, na które wskazało co najmniej **13** ankietowanych.

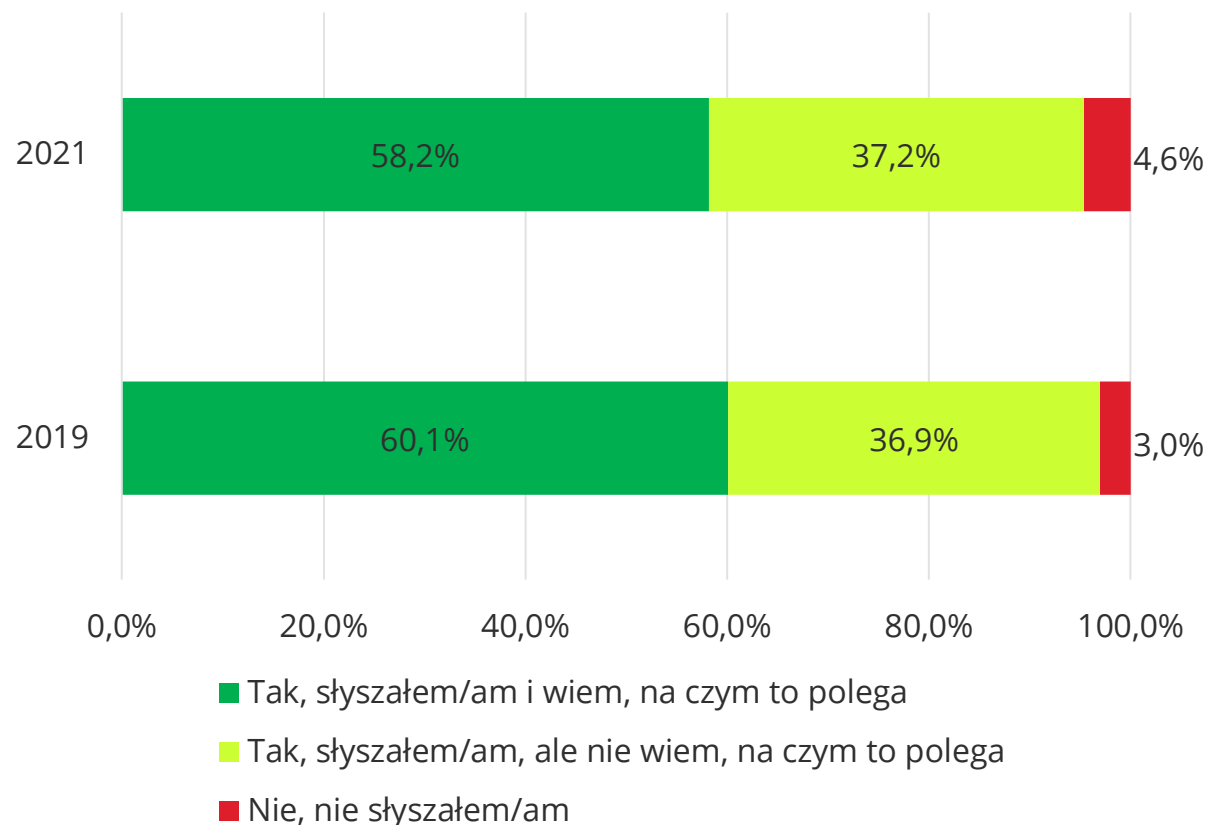

Obszar II. Świadomość i wiedza na temat idei dawstwa szpiku

Dawstwo szpiku i komórek macierzystych

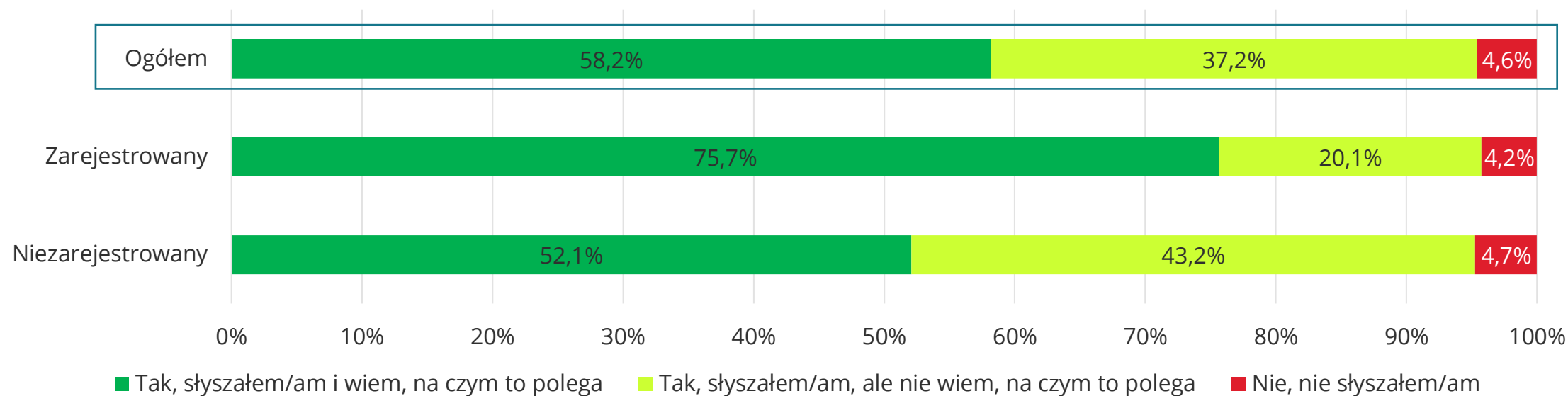
Porównując obie fale badania odnotowano spadek wskazań dot. tego, że respondenci słyszeli i wiedzą na czym polega dawstwo szpiku i komórek macierzystych – spadek o **1,9 p.p.**, przy czym nastąpił nieznaczny wzrost wskazań na odpowiedź „tak, słyszałem/am, ale nie wiem, na czym polega” – o **0,3 p.p.**

W 2021 r. respondenci częściej niż w 2019 r. wskazywali, że nie słyszeli o idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych – wzrost o **1,6 p.p.**

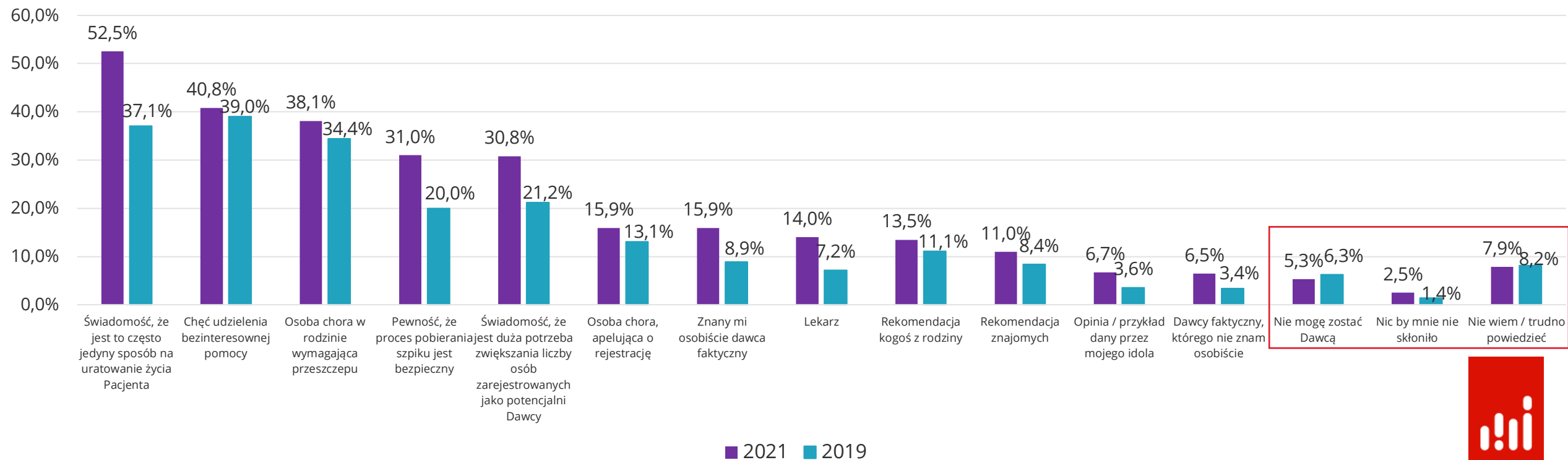
Dawstwo szpiku i komórek macierzystych [2021]

Badani, którzy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy szpiku kostnego i komórek macierzystych zdecydowanie częściej wskazywali, że słyszeli i wiedzą na czym polega dawstwo szpiku i komórek macierzystych – odpowiednio: **75,7%** i **52,1%**, z kolei niezarejestrowani ankietowani znacznie częściej wskazywali, że słyszeli o tej idei natomiast nie wiedzą na czym ona polega – odpowiednio: **43,2%** i **20,1%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Kto lub co skłoniłoby/skłoniło Pana(ią) do rejestracji w bazie potencjalnych Dawców szpiku?

Respondenci w 2021 r. częściej wskazywali na inne, niż w poprzedniej fali badania, powody skłaniające ich do rejestracji w bazie dawców szpiku. Ponad połowa badanych, w roku 2021, wskazała na świadomość, że często jest to jedyny sposób na uratowanie chorego, w porównaniu z 2019 r. nastąpił wzrost wskazań o **15,4 p.p.**, z kolei **nieco ponad 2/5** badanych wskazało na chęć udzielenia bezinteresownej pomocy, w tym przypadku nastąpił nieznaczny wzrost wskazań – o **1,8 p.p.** **Mniej niż 2/5** ankieterowanych przyznało, że do rejestracji skłoniłoby ich posiadanie w rodzinie osoby chorej, wymagającej przeszczepu – również w tym przypadku nastąpił wzrost wskazań - o **3,7 p.p.** **2,5%** badanych przyznało, że nic nie skłoni ich do rejestracji, odsetek wskazań wzrósł o **1,1 p.p.** względem poprzedniej fali badania.

Metody pobierania szpiku

	1	2	3	4	5	Suma wskazań
Pobranie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej	48,0%	27,6%	14,7%	7,6%	2,1%	606
Pobranie szpiku kostnego z talerza kości biodrowej	48,7%	27,7%	15,4%	6,2%	2,1%	585
Punkcja z kręgosłupa	31,8%	35,5%	21,7%	7,0%	4,0%	529
Transfuzja	20,3%	35,5%	25,1%	14,4%	4,8%	375
Zabieg chirurgiczny	8,1%	26,4%	30,6%	19,6%	15,3%	235
O żadnej z powyższych	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75
Nie wiem / trudno powiedzieć	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	86

*Suma wskazań oznacza liczbę badanych, którzy w ogóle wskazali daną metodę, jako tę o której słyszeli, dlatego odsetek wskazań w ramach poszczególnych miejsc liczony był od tej liczby wskazań, np. % rozkład odpowiedzi w przypadku kategorii „transfuzja” liczony był od N=375. Ze względu na niewielką liczbę wskazań w dalszym opisie pominięto kategorie „O żadnej z powyższych”, „Nie wiem”. Żaden z badanych nie wskazał na odpowiedź „inne, jakie?”.

Metody pobierania szpiku

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie i uszeregowanie metod pobierania szpiku, które znają. Najczęściej wskazywanymi metodami były: pobranie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej (**N=606**), pobranie szpiku kostnego z talerza kości biodrowej (**N=585**) oraz punkcja z kręgosłupa (**N=529**).

Niemal taki sam odsetek wskazań na 1. miejscu odnotowano w przypadku pobrania szpiku z kości biodrowej oraz pobrania krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej – odpowiednio: **48,7%** i **48,0%**.

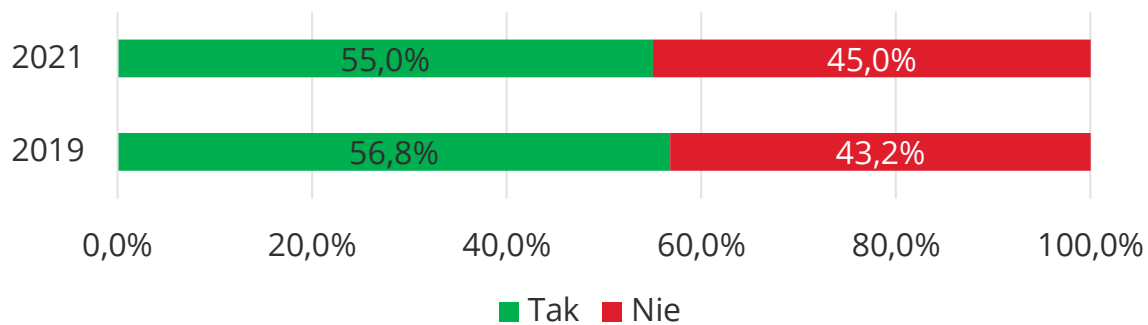
Taki sam odsetek wskazań na 2. miejscu odnotowano w przypadku punkcji z kręgosłupa oraz transfuzji – **po 35,5%** wskazań.

Zabieg chirurgiczny był najczęściej wskazywany w rankingu na 3. miejscu – **30,6%** wskazań.

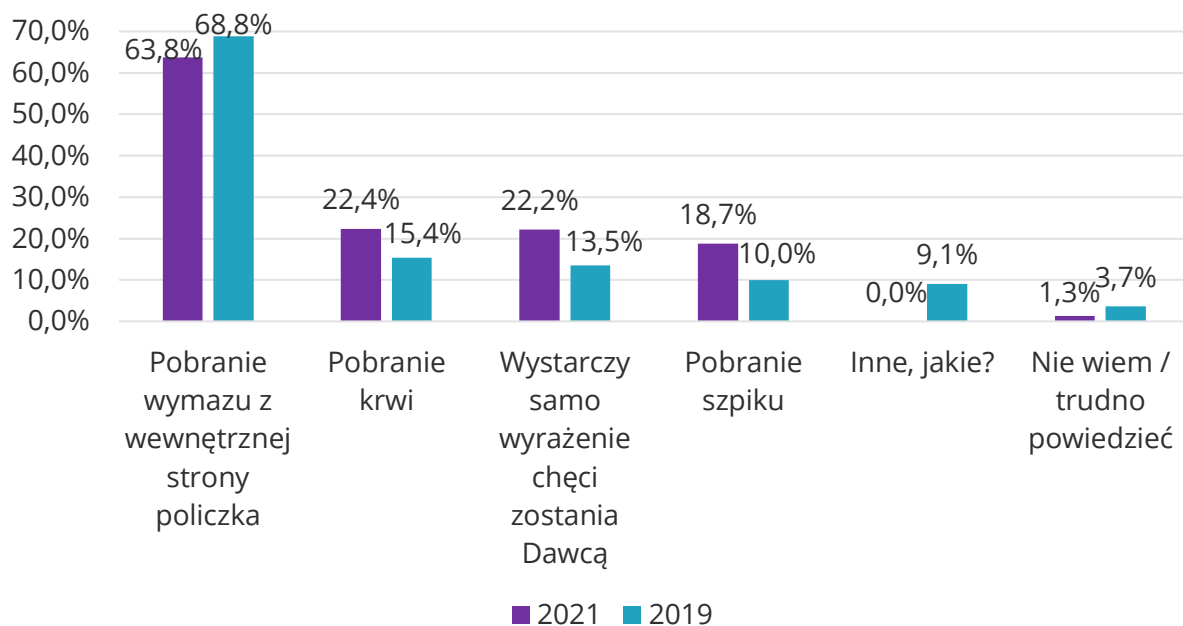
Szczegółowy rozkład odpowiedzi i ich miejsc w rankingu został zaprezentowany na poprzednim slajdzie.

Na czym polega rejestracja w bazie Dawców szpiku i komórek macierzystych?

Ponad połowa respondentów wie na czym polega rejestracja w bazie Dawców szpiku i komórek macierzystych, z czego odsetek wskazań pozytywnych zmalał względem poprzedniej fali badania – spadek o **1,8 p.p.**

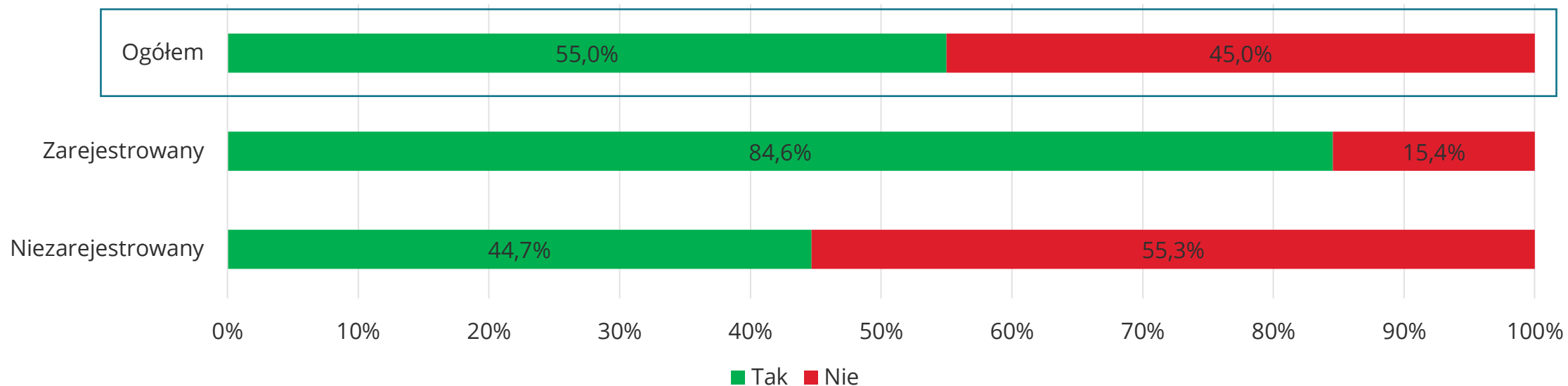
Badani, podobnie jak w 2019 r., **najczęściej** wskazywali że rejestracja w bazie Dawców szpiku polega na pobraniu wymazu z wewnętrznej strony policzka, jednak odsetek wskazań na ten sposób rejestracji zmalał – spadek o **5 p.p.** Odnotowano jednocześnie wzrost wskazań w przypadku każdego z pozostałych wymienionych sposobów.

*Na pytanie o to, na czym polega rejestracja w odpowiedzi udzielili jedynie Ci respondenci, którzy wskazali, że wiedzą na czym to polega.

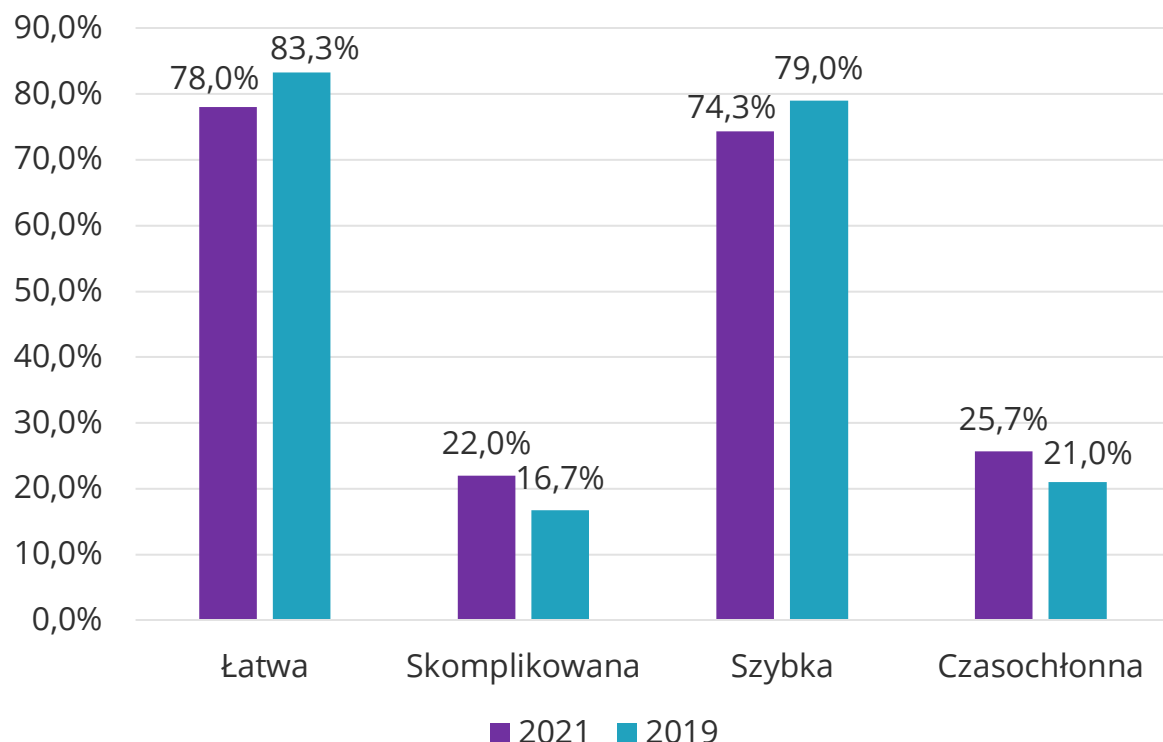

Czy wie Pan(i) na czym polega rejestracja w bazie dawców szpiku? [2021]

Badani, którzy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy szpiku i komórek macierzystych zdecydowanie częściej wskazywali, że wiedzą na czym polega rejestracja w bazie dawców szpiku – odpowiednio: **84,6%** i **44,7%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

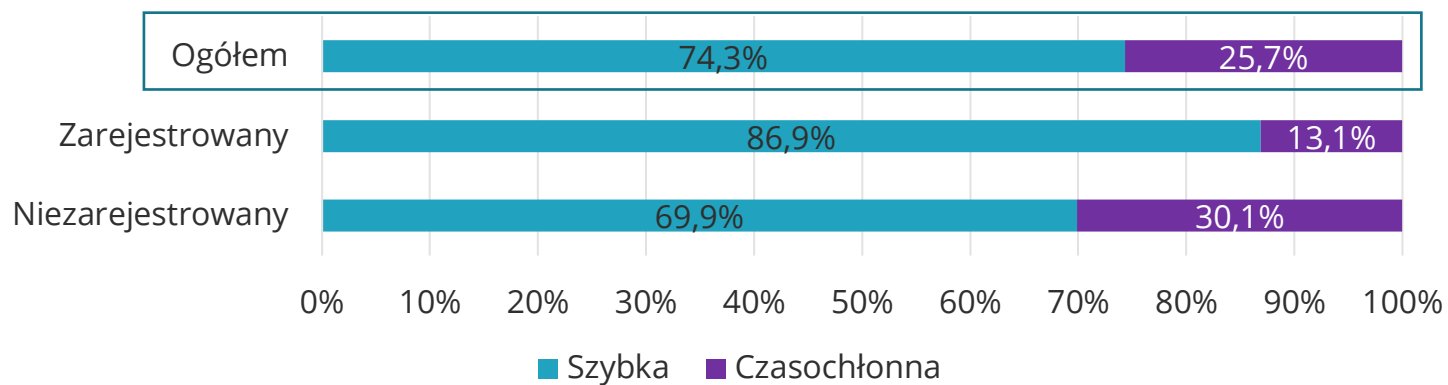
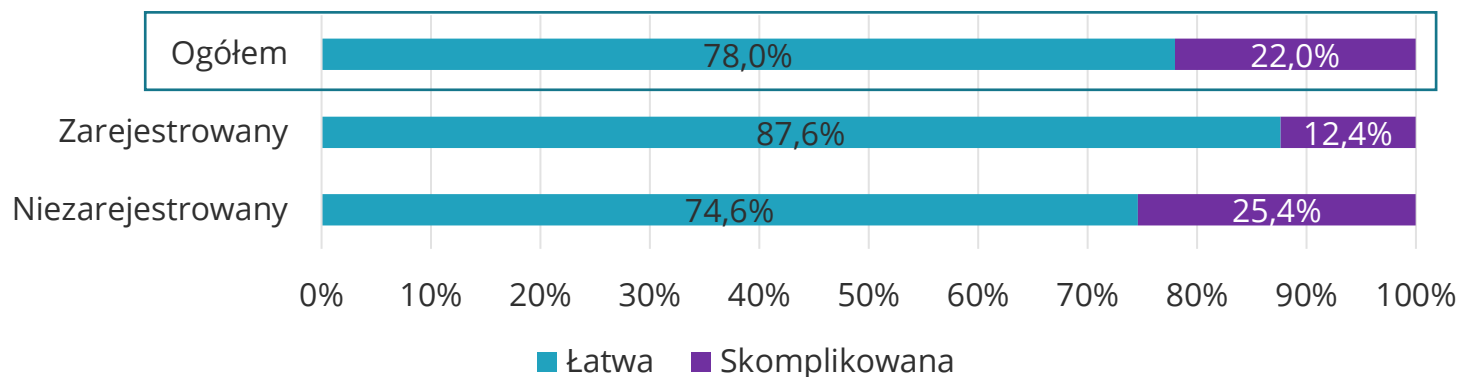
Rejestracja Dawcy szpiku i komórek macierzystych

Porównując obie fale badania odnotowano, iż respondenci w 2021 r. częściej niż w 2019 r. wskazywali, że rejestracja Dawcy szpiku i komórek macierzystych jest skomplikowana i czasochłonna – odsetek wskazań wzrósł odpowiednio o: **5,3 p.p.** i **4,7 p.p.**, jednakże w dalszym ciągu zdecydowana większość respondentów uważa, że rejestracja jest łatwa (**78,0%**) i szybka (**74,3%**).

Rejestracja Dawcy szpiku i komórek macierzystych [2021]

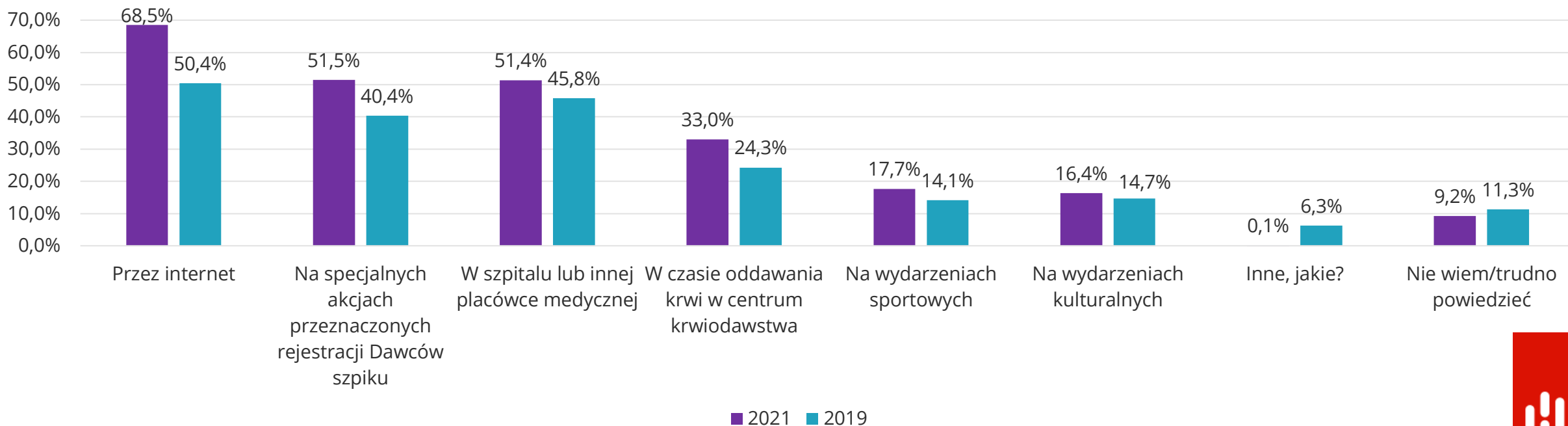

Osoby zarejestrowane w bazie Dawców szpiku kostnego i komórek macierzystych zdecydowanie częściej wskazywały, że proces sam rejestracji jest łatwy (odpowiednio: **87,6%** i **74,6%**) oraz szybki (odpowiednio: **86,9%** i **69,9%**). Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Gdzie można się zarejestrować jako Dawca szpiku i komórek macierzystych?

Ponad 2/3 ankietowanych uważa, że rejestracji jako potencjalny Dawca szpiku i komórek macierzystych można dokonać za pośrednictwem internetu, odnotowano przy tym wzrost wskazań o **18,1 p.p.** **Ponad połowa** badanych uznała, że rejestracji można dokonać na specjalnych akcjach przeznaczonych do rejestracji – również w tym przypadku nastąpił wzrost wskazań względem poprzedniej fali badania o **11,1 p.p.** Również **ponad połowa** ankietowanych wskazała, że rejestracji można dokonać w placówce medycznej, np. w szpitalu, odsetek wskazań wzrósł o **5,6 p.p.** W badaniu prowadzonym w 2021 r. odnotowano mniejszą liczbę wskazań na odpowiedź „nie wiem” niż w badaniu prowadzonym w 2019 r. – spadek o **2,1 p.p.**

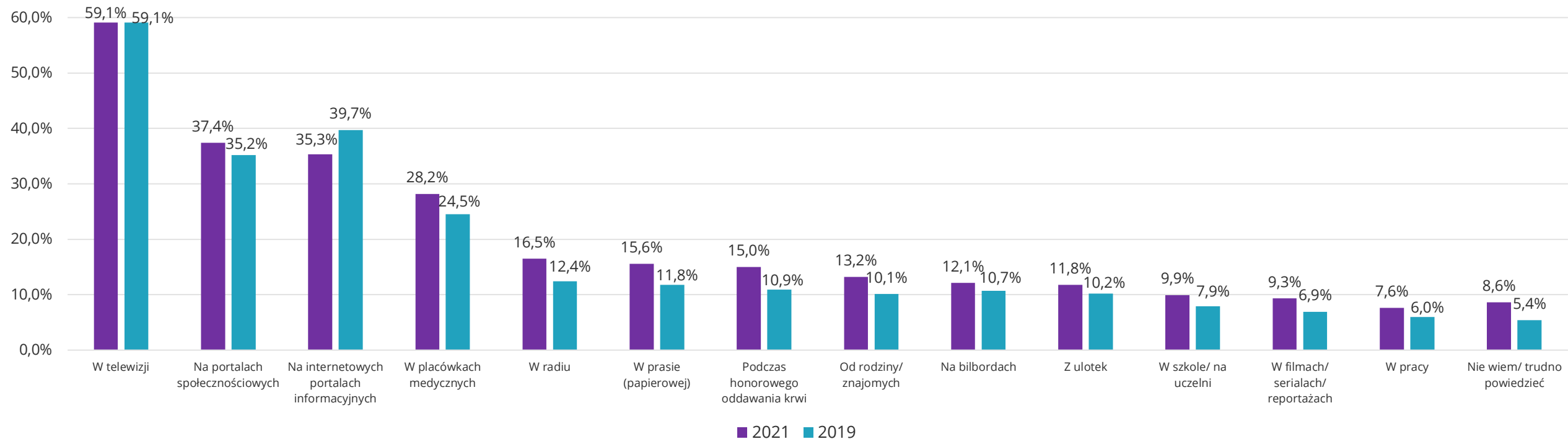

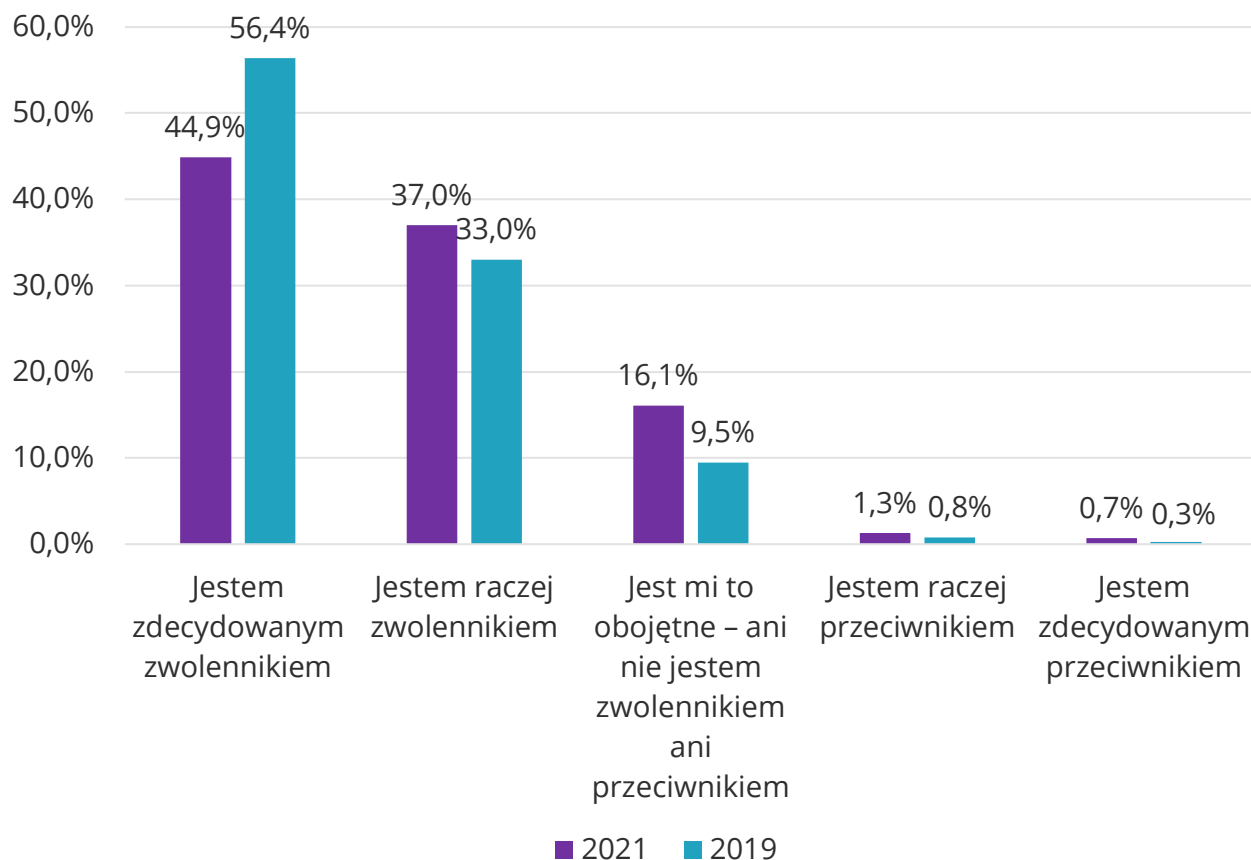
Źródła informacji o idei dawstwa szpiku

Badani **najczęściej**, podobnie jak w 2019 r., jako źródło informacji o idei dawstwa szpiku podawali telewizję (**59,1%**). **Ponad 1/3** ankietowanych wskazała z kolei na portale społecznościowe (37,4%; wzrost o **2,2 p.p.**) i/lub internetowe portale informacyjne (35,3%; spadek o **4,4 p.p.**). **Więcej niż 1/4** respondentów przyznała, że z informacjami na temat idei dawstwa szpiku i historiami pacjentów potrzebujących przeszczepu spotyka się w placówkach medycznych (28,2%; spadek o **3,7 p.p.**).

W badaniu prowadzonym w 2021 r. odnotowano większy odsetek wskazań na odpowiedź „nie wiem” niż w roku 2019 – wzrost o **3,2 p.p.**

Stosunek do idei dawstwa szpiku

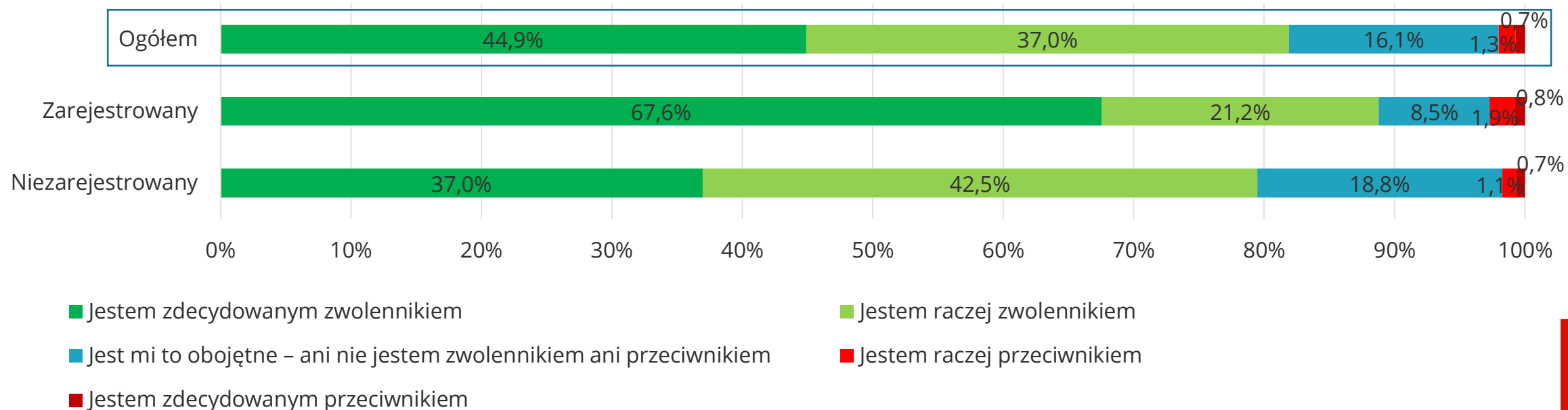

Odnotowano znaczący spadek odsetka respondentów, którzy są zdecydowanymi zwolennikami idei dawstwa szpiku – o **11,5 p.p.** Wzrósł z kolei odsetek wskazań dot. bycia „raczej zwolennikiem” – o **4 p.p.** oraz w przypadku postawy neutralnej – wzrost o **6,6 p.p.** Nieznaczny wzrost wskazań odnotowano w przypadku raczej przeciwników i zdecydowanych przeciwników idei dawstwa – odpowiednio wzrost o: **0,5 p.p.** i **0,4 p.p.**

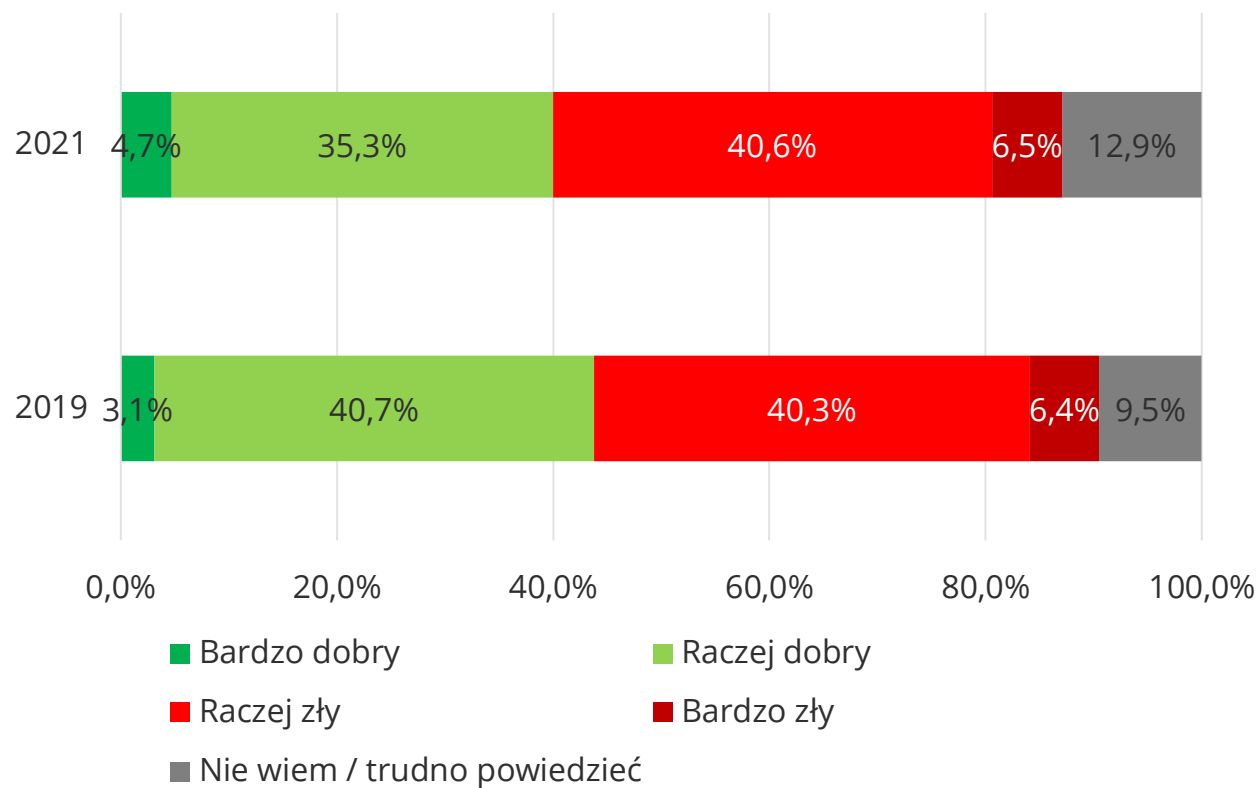

Stosunek do idei dawstwa szpiku [2021]

Ankietowani zarejestrowani w bazie potencjalnych Dawców szpiku i komórek macierzystych zdecydowanie częściej wskazywali, że są zdecydowanymi zwolennikami idei dawstwa szpiku – odpowiednio: **67,6%** i **37,0%**, z kolei respondenci niezarejestrowani znacząco częściej wskazywali, że są raczej zwolennikami – odpowiednio: **42,5%** i **21,2%** oraz wskazywali na postawę neutralną – odpowiednio: **18,8%** i **8,5%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Ocena poziomu wiedzy Polaków

Respondenci zostali poproszeni o ocenę obecnego poziomu wiedzy Polaków na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Odnotowano, iż nieznacznie wzrósł odsetek wskazań na bardzo dobrą ocenę wiedzy Polaków – wzrost o **1,6 p.p.**, natomiast zmalał znacząco odsetek wskazań na ocenę „raczej dobrą” – spadek o **5,4 p.p.**

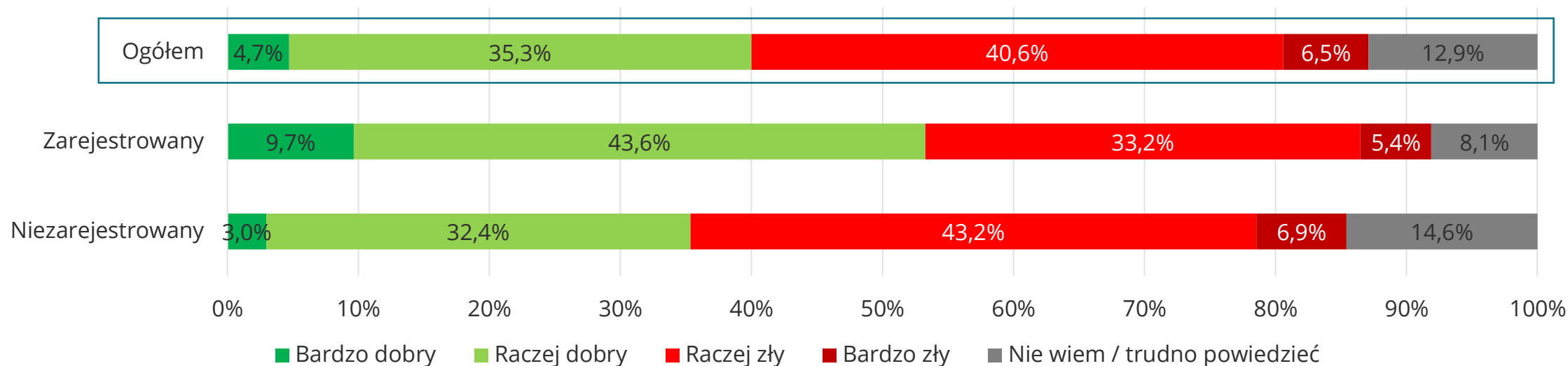
Co ósmy ankietowany nie potrafił udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, w tym przypadku odnotowano wzrost wskazań, względem wyników badania otrzymanych w 2019 r., o **3,4 p.p.**

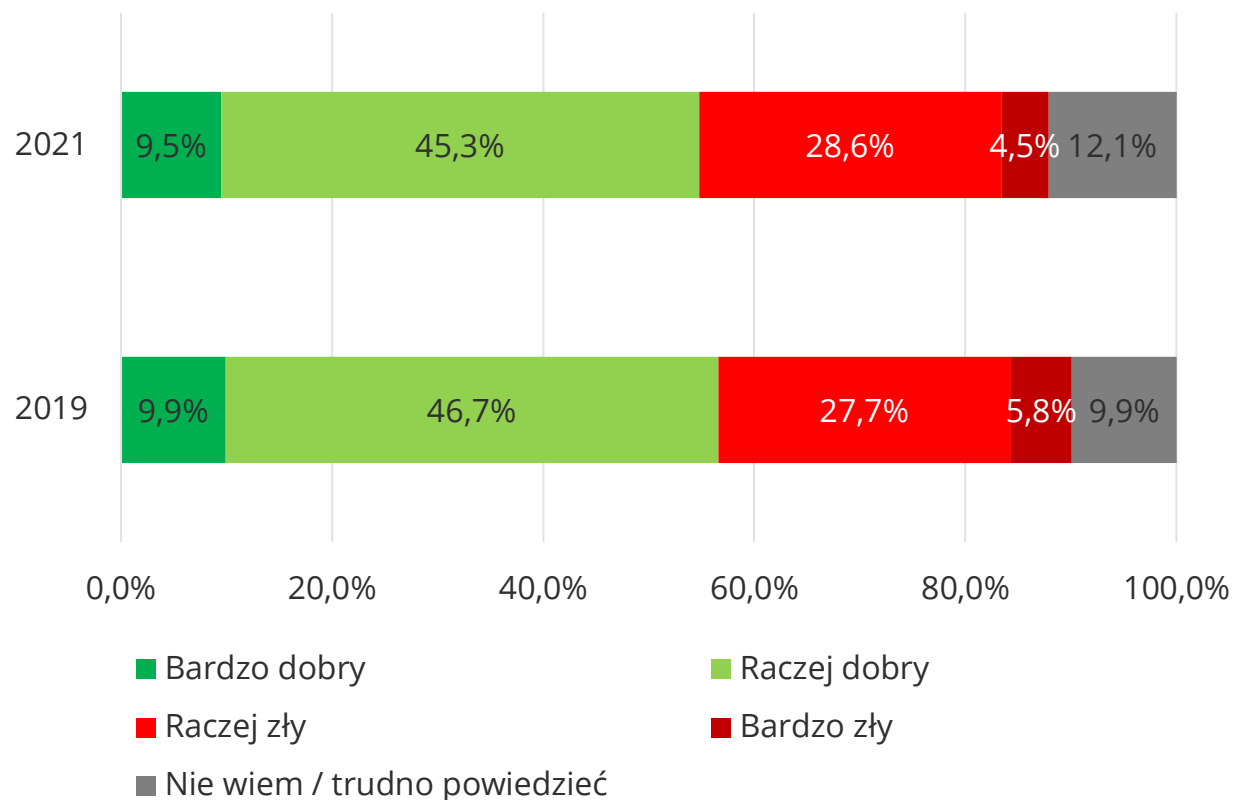
Ocena poziomu wiedzy Polaków [2021]

Respondenci zostali poproszeni o ocenę obecnego poziomu wiedzy Polaków na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Osoby zarejestrowane w bazie potencjalnych Dawców szpiku i komórek macierzystych zdecydowanie lepiej oceniły poziom wiedzy Polaków nt. idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych – w tym przypadku odsetek wskazań pozytywnych wyniósł odpowiednio: **53,3%** i **35,4%**. Osoby niezarejestrowane z kolei częściej określały wiedzę Polaków w badanym zakresie raczej źle – odpowiednio: **43,2%** i **33,2%**, częściej również nie potrafiły udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie – odpowiednio: **14,6%** i **8,1%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Ocena poziomu wiedzy rodziny, znajomych

Respondenci zostali poproszeni o ocenę obecnego poziomu wiedzy swojej rodziny i znajomych na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Podobnie jak w 2019 r., **ponad połowa** respondentów pozytywnie oceniła poziom wiedzy swojej rodziny i znajomych, odsetek wskazań był jednak nieznacznie niższy niż w 2019 r., odpowiednio o: **0,4 p.p.** i **1,4 p.p.**

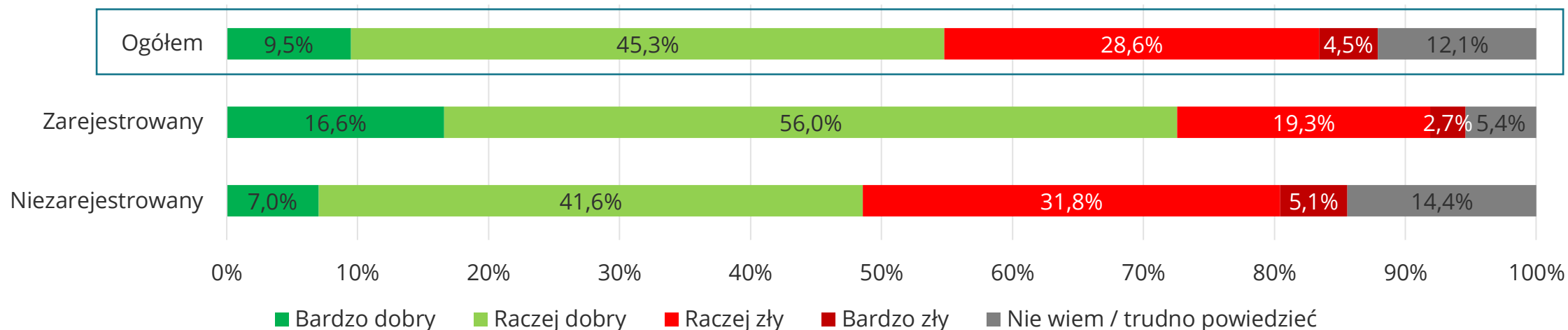
Co ósmy ankietowany nie potrafił udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, dla porównania w 2019 r. na odpowiedź „nie wiem” wskazał **co dziesiąty** badany.

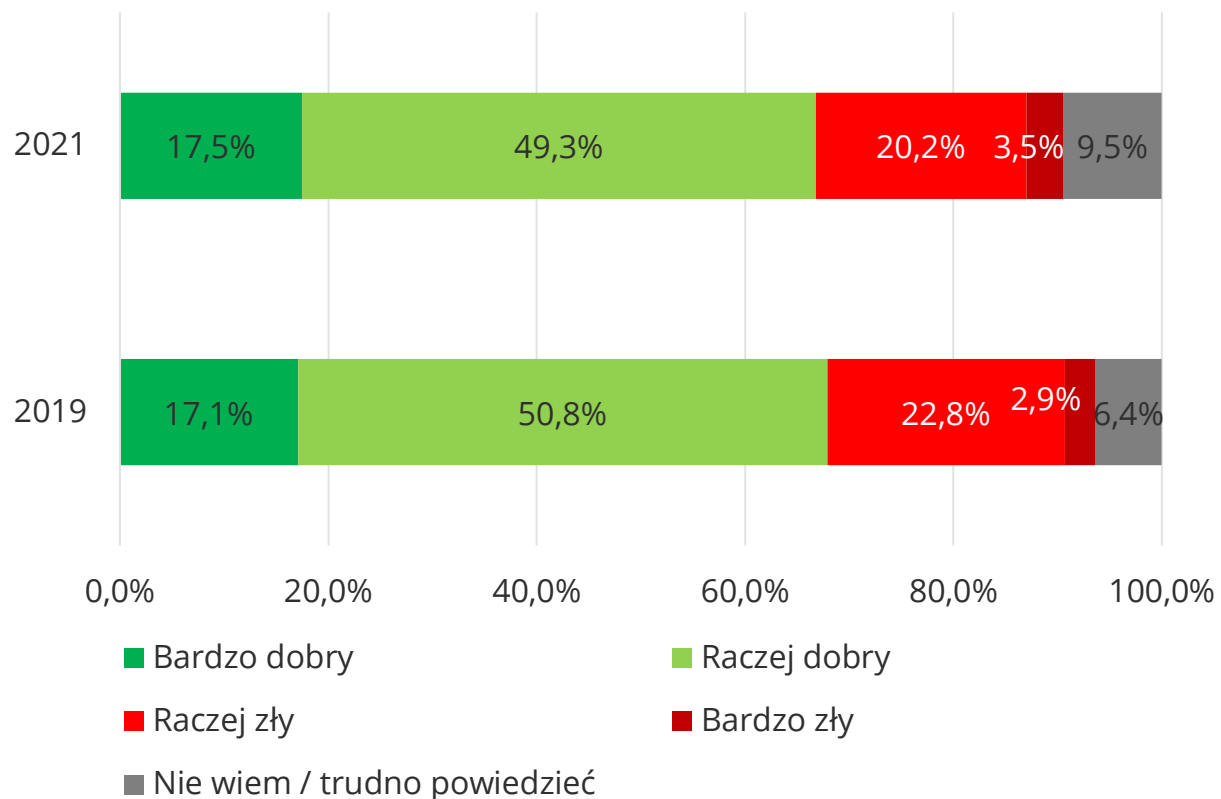
Ocena poziomu wiedzy rodziny, znajomych [2021]

Respondenci zostali poproszeni o ocenę obecnego poziomu wiedzy swojej rodziny i znajomych na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Osoby zarejestrowane w bazie potencjalnych Dawców szpiku i komórek macierzystych zdecydowanie lepiej oceniły poziom wiedzy swojej rodziny i znajomych nt. idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych – w tym przypadku odsetek wskazań pozytywnych wyniósł odpowiednio: **72,6%** i **48,6%**. Osoby niezarejestrowane z kolei częściej określały wiedzę swoich bliskich w badanym zakresie raczej źle – odpowiednio: **31,8%** i **19,3%**, częściej również nie potrafiły udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie – odpowiednio: **14,4%** i **5,4%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Ocena poziomu wiedzy własnej

Respondenci zostali poproszeni o ocenę poziomu wiedzy własnej na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Podobnie jak w roku 2019 **ponad 2/3** badanych pozytywnie oceniło swój poziom wiedzy, nastąpił nieznaczny wzrost ocen bardzo dobrych (o **0,4 p.p.**) i spadek ocen raczej dobrych (o **1,5 p.p.**). Porównując obie fale badania odnotowano spadek ocen raczej negatywnych – o **2,6 p.p.**

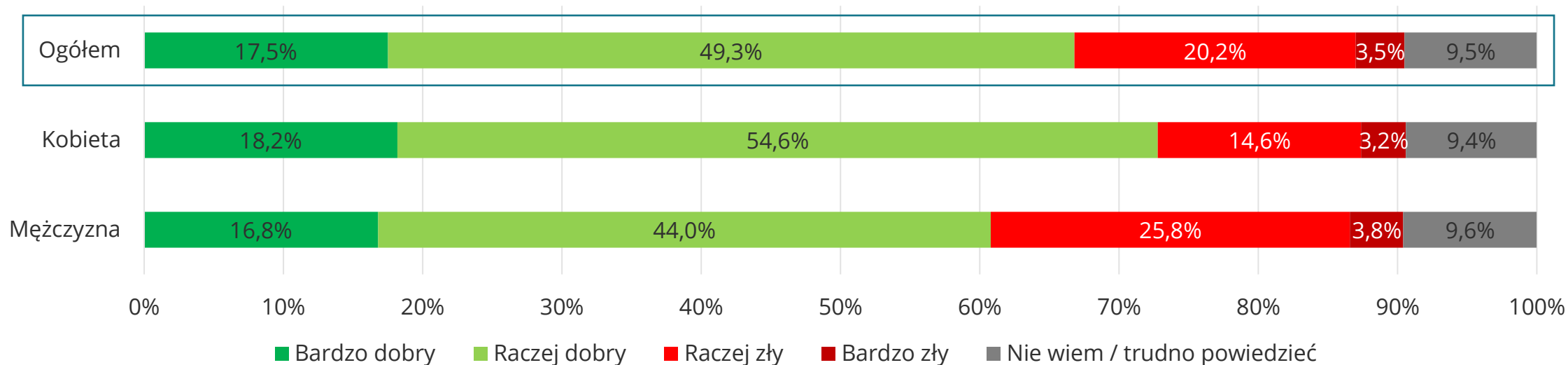
Nastąpił również wzrost odsetka wskazań na odpowiedź „nie wiem/trudno powiedzieć” – o **3,1 p.p.**

Ocena poziomu wiedzy własnej – krzyżowanie ze względu na płeć

Respondenci zostali poproszeni o ocenę poziomu wiedzy własnej na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

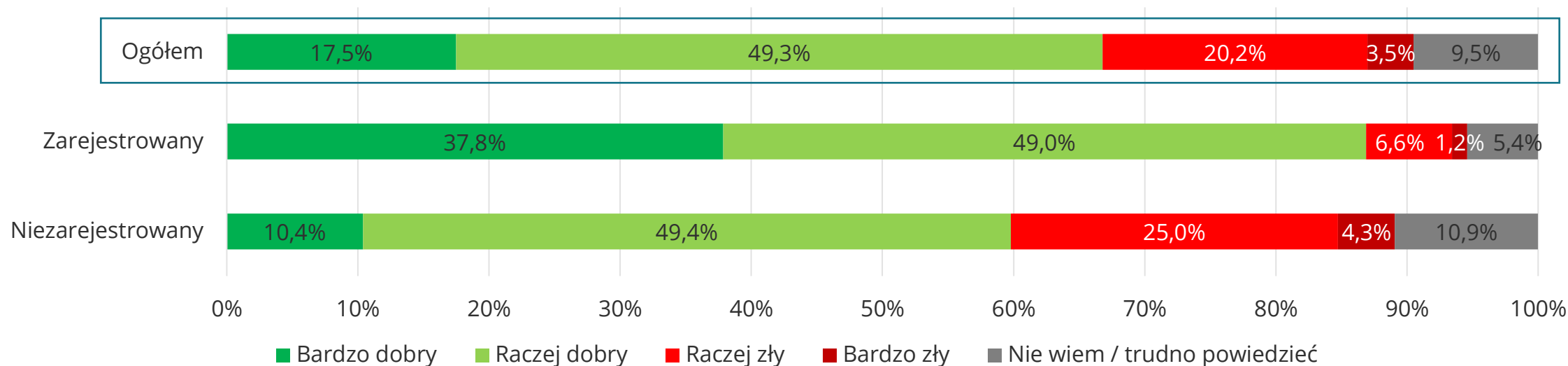
Odnotowano, iż kobiety zdecydowanie częściej niż mężczyźni raczej dobrze oceniały swoją wiedzę na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych – odpowiednio: **54,6%** i **44,0%**, mężczyźni z kolei znacznie częściej oceniali swoją wiedzę raczej źle – odpowiednio: **25,8%** i **14,6%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

Ocena poziomu wiedzy własnej [2021]

Respondenci zostali poproszeni o ocenę obecnego poziomu swojej wiedzy na temat idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych.

Osoby zarejestrowane w bazie potencjalnych Dawców szpiku i komórek macierzystych zdecydowanie lepiej oceniły poziom swojej wiedzy nt. idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych – w tym przypadku odsetek wskazań pozytywnych wyniósł odpowiednio: **86,8%** i **59,8%**. Osoby niezarejestrowane z kolei częściej określały swoją wiedzę w badanym zakresie raczej źle – odpowiednio: **25,0%** i **6,6%**, częściej również nie potrafiły udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie – odpowiednio: **10,9%** i **5,4%**. Zależności potwierdzono za pomocą testu Pearsona.

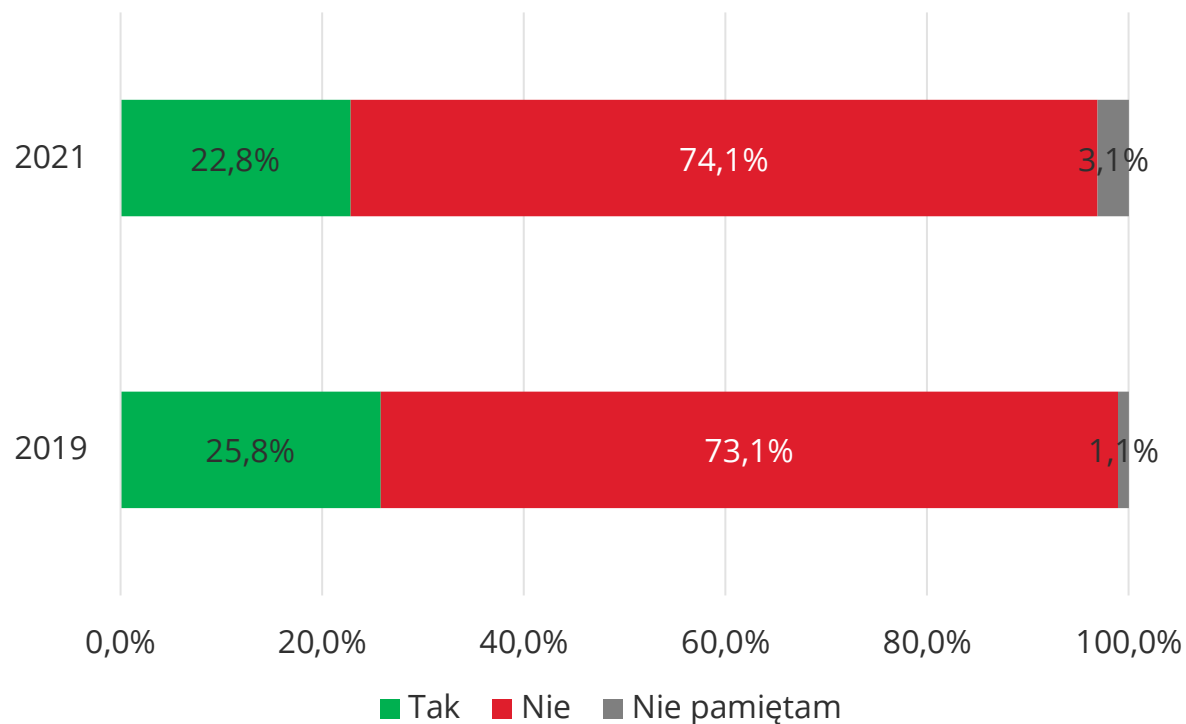

Obszar III. Motywacje i bariery

Czy jest Pan(i) zarejestrowany(a) jako potencjalny dawca szpiku i komórek macierzystych?

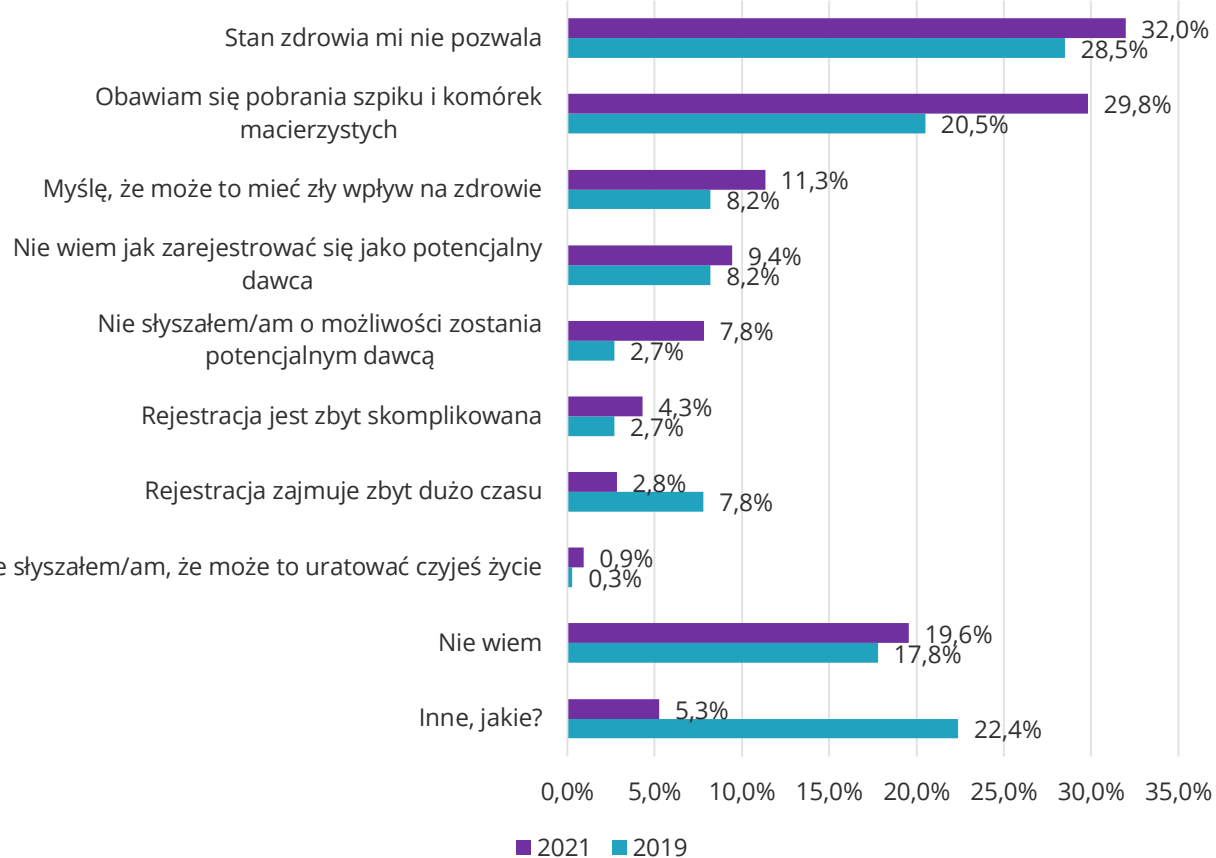
Ponad 1/5 ankietowanych jest zarejestrowana w bazie potencjalnych Dawców szpiku i komórek macierzystych, przy czym odsetek wskazań zmalał względem poprzedniej fali badania – spadek o **3 p.p.**

Z jakiego powodu nie jest Pan(i) zarejestrowany/a jako potencjalny dawca szpiku i komórek macierzystych?

✗ 74,1% nie jest zarejestrowanych jako potencjalny Dawca

3,1% nie pamięta czy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy

Niemal 1/3 ankietowanych, którzy nie są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy, wskazała że powodem tego był stan zdrowia, który im na to nie pozwala, w porównaniu z 2019 r. odsetek wskazań na tą kategorię wzrósł o **3,5 p.p.** **Niemal 3 na 10** badanych wskazało z kolei, że obawia się pobrania szpiku i komórek macierzystych, odsetek wskazań również w tym przypadku wzrósł o **9,4 p.p.**

Niemal 1/5 respondentów nie potrafiła wskazać jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, a sam odsetek wskazań wzrósł względem wyniku otrzymanego w 2019 r. – o **1,8 p.p.**

W przypadku odpowiedzi „inne, jakie?” respondenci najczęściej wskazywali na brak mobilizacji (N=8), brak czasu (N=4), wiek (N=3) czy wagę (N=2).

*Na to pytanie odpowiadali jedyni Ci ankietowani, którzy nie są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy (N=741).

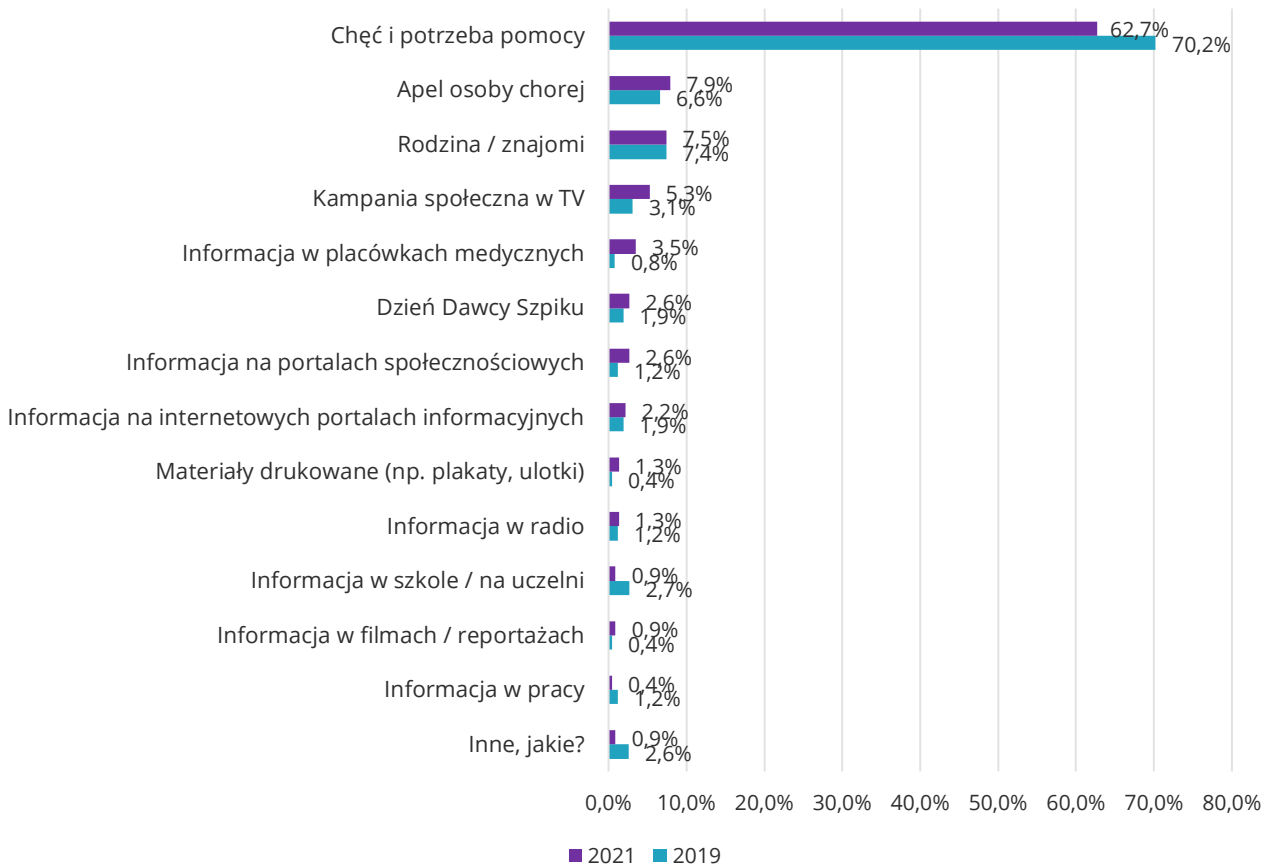

Co w największym stopniu skłoniło Pana/Panią do tego, aby zostać potencjalnym dawcą szpiku?

22,8% jest zarejestrowanych jako potencjalny Dawca

3,1% nie pamięta jest zarejestrowany jako potencjalny Dawca

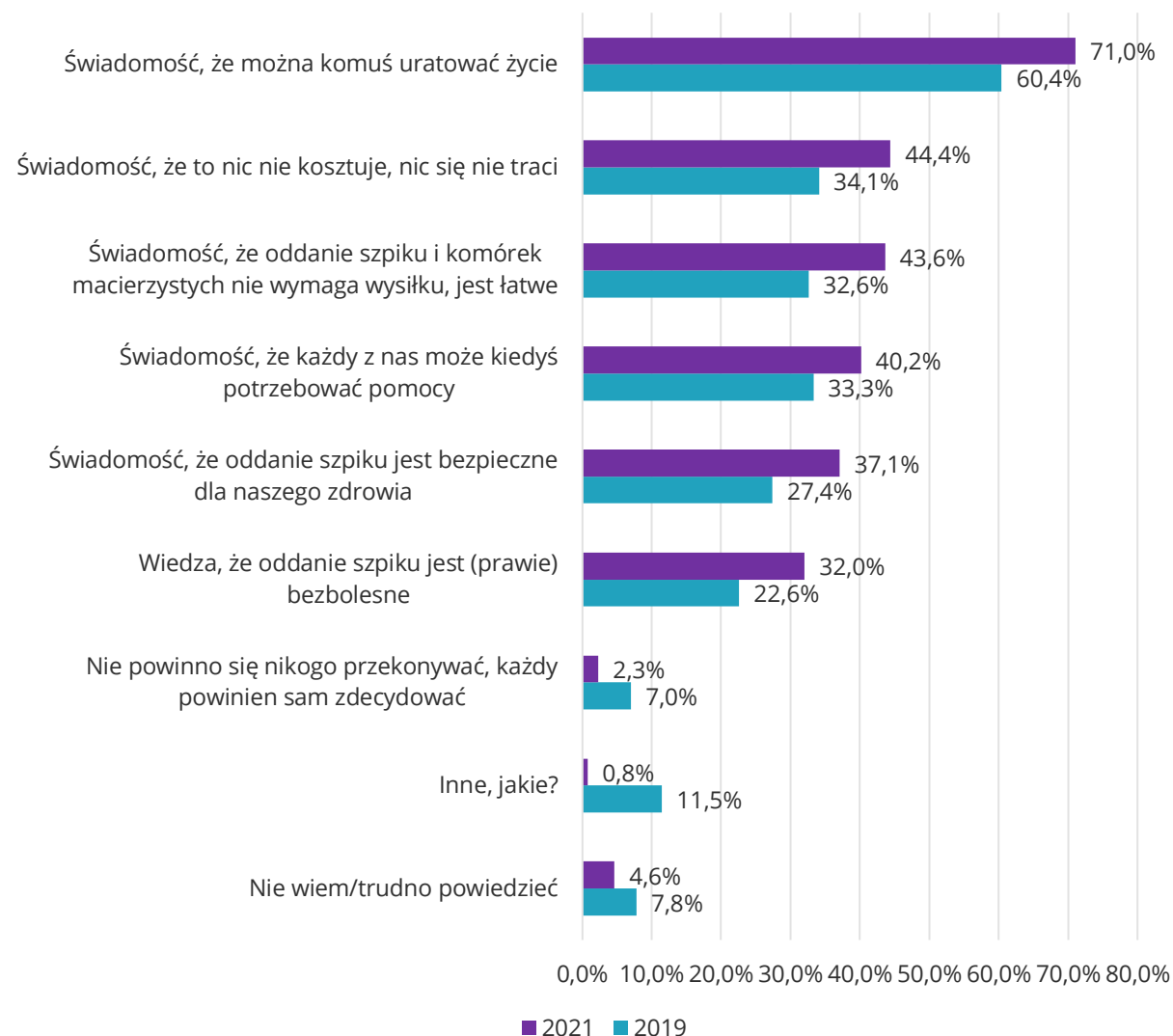
Niemal 2/3 badanych wskazało, że do rejestracji w bazie Dawców szpiku w największym stopniu skłoniła ich chęć i potrzeba pomocy, jednakże, w tym przypadku odnotowano spadek wskazań względem poprzedniej fali badania – o **7.5 p.p.**

W przypadku odpowiedzi „inne, jakie?” odnotowano następujące odpowiedzi: „moja była partnerka miała białaczkę” (N=1), „zetrknęłam się z osobą potrzebującą przeszczepu” (N=1).

*Na to pytanie odpowiadali jedyni Ci ankietowani, którzy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy (N=228).

Co Pana(i) zdaniem skłoniłoby niezarejestrowane osoby do zapisania się do bazy Dawców szpiku i komórek macierzystych?

7 na 10 badanych uznało, że argumentem skłaniającym niezarejestrowane osoby do zapisania się w bazie Dawców byłaby świadomość, że można komuś uratować życie, odnotowano wzrost wskazań, względem wyników otrzymanych w badaniu z 2019 r., o **10,6 p.p.** Zbliżony odsetek ankietowanych wskazał na świadomość, że to nic nie kosztuje oraz na świadomość, że oddanie szpiku i komórek macierzystych jest łatwe – odpowiednio: **44,4%** i **43,6%**. W obu przypadkach nastąpił wzrost wskazań względem poprzedniej fali badania odpowiednio o: **10,3 p.p.** i **11 p.p.**

2/5 respondentów wskazało na argument „świadomość, że każdy z nas może kiedyś potrzebować pomocy”, również w tym przypadku odnotowano wzrost wskazań o **6,9 p.p.**

*Na to pytanie odpowiadały te osoby, które są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy oraz badani, którzy wskazali na odpowiedź „nie pamiętam” (N=259).

Wnioski

Wnioski

Zebrany materiał badawczy pozwolił na wypracowanie następujących wniosków i spostrzeżeń:

- Niemal 9 na 10 badanych słyszało o występowaniu nowotworów krwi, odsetek wskazań minimalnie zmałał względem wyniku uzyskanego w 2019 r.
- Prawie 3/5 ankietowanych wskazało, że istnieje wiele rodzajów nowotworów krwi, nie tylko białaczka, w przypadku badania prowadzonego w 2019 r. odpowiedź tę wskazało nieznacznie więcej osób, z kolei względem poprzedniej fali badania wzrosła liczba wskazań na to, że nowotwór krwi to białaczka.
- Ponad połowa badanych uznała, że nowotwory krwi są uleczalne, jednakże zależne jest to od wielu czynników, a ponad 1/4 respondentów wskazała, że wyleczenie nowotworu krwi zależy od jego rodzaju. Otrzymane wyniki były niższe od wyników uzyskanych w 2019 r.
- Ponad 3/4 ankietowanych wskazało, że nowotwory krwi leczy się poprzez przeszczepienie szpiku i komórek macierzystych, w przypadku tej kategorii odnotowano nieznaczny spadek odsetka wskazań względem wyniku otrzymanego w 2019 r. Niemal 2/3 badanych wskazało na chemioterapię, jako sposób walki z nowotworem krwi, w tej kategorii odnotowany został wzrost odsetek wskazań względem poprzedniej fali badania.

Wnioski

Zebrany materiał badawczy pozwolił na wypracowanie następujących wniosków i spostrzeżeń:

- Respondenci zostali poproszeni o wskazanie jak ich zdaniem wykrywa się nowotwory krwi. W tym przypadku największa liczba wskazań dotyczyła badań krwi, natomiast należy podkreślić, iż znacząca liczba wskazań dotyczyła odpowiedzi „nie wiem/trudno powiedzieć”.
- Niemal 6 na 10 ankietowanych słyszało i wie na czym polega idea i dawstwo szpiku i komórek macierzystych, jednakże odnotowano spadek, względem wyników otrzymanych w 2019 r., odsetka wskazań na tę kategorię.
- Ponad połowa badanych przyznała, że do zarejestrowania się w bazie Dawców szpiku i komórek macierzystych skłoniłaby ich świadomość, że często jest to jedyny sposób na uratowanie życia Pacjenta. Porównując otrzymany wynik z wynikiem badania z 2019 r. odnotowano znaczący wzrost wskazań na ten właśnie argument (o 15,4 p.p.).
- Respondenci najczęściej słyszeli o następujących metodach pobierania szpiku: pobranie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej, pobranie szpiku kostnego z talerza kości biodrowej oraz punkcja z kręgosłupa.
- Ponad połowa badanych wie na czym polega rejestracja w bazie Dawców szpiku i komórek macierzystych, odsetek wskazań był jednak nieco niższy niż w 2019 r.

Wnioski

Zebrany materiał badawczy pozwolił na wypracowanie następujących wniosków i spostrzeżeń:

- Niemal 2/3 badanych, którzy przyznali że wiedzą na czym polega rejestracja w bazie Dawców szpiku kostnego i komórek macierzystych, przyznało że w celu dokonania rejestracji należy pobrać wymaz z wewnętrznej strony policzka, odsetek wskazań na tą kategorię (również najczęściej wskazywaną w 2019 r.) był niższy o 5 p.p. względem poprzedniej fali badania.
- Ponad 3/4 ankietowanych uważa, że rejestracja w bazie Dawców szpiku jest łatwa, w tym przypadku odnotowano jednak spadek wskazań na tą kategorię – o 5,3 p.p.
- Niemal 3/4 badanych uważa, że rejestracja w bazie Dawców szpiku jest szybka, jednak również w tym przypadku odnotowano spadek wskazań względem 2019 r. – o 4,7 p.p.
- Ponad 2/3 respondentów wskazało, że rejestracji w bazie Dawców można dokonać za pośrednictwem Internetu, w tym przypadku odnotowano znaczący wzrost wskazań – aż o 18,1 p.p.
- Niemal 6 na 10 ankietowanych informacje na temat idei dawstwa szpiku i historii pacjentów potrzebujących przeszczepu najczęściej spotyka w telewizji – odsetek wskazań na tą kategorię był taki sam jak w 2019 r.

Wnioski

Zebrany materiał badawczy pozwolił na wypracowanie następujących wniosków i spostrzeżeń:

- Ponad 2/5 badanych jest zwolennikiem idei dawstwa szpiku i komórek macierzystych, odnotowano jednak znaczący spadek wskazań na tę kategorię względem wyniku z poprzedniej fali badania – o 11,5 p.p.
- 2/5 ankietowanych pozytywnie oceniło poziom wiedzy Polaków o idei dawstwa szpiku kostnego i komórek macierzystych, jednak wynik ten był niższy niż w 2019 r.
- Ponad połowa respondentów pozytywnie oceniła poziom wiedzy swoich bliskich na temat idei dawstwa szpiku, natomiast odsetek wskazań pozytywnych był niższy niż ten uzyskany w poprzedniej fali badania.
- Podobnie jak w 2019 r., ponad 2/3 ankietowanych pozytywnie oceniło swoją wiedzę na temat idei dawstwa szpiku, jednakże odsetek wskazań pozytywnych w 2021 r. był niższy.
- Więcej niż 1/5 respondentów jest zarejestrowana w bazie potencjalnych Dawców szpiku kostnego i komórek macierzystych, z czego odsetek ten jest niższy, niż w przypadku poprzedniej fali badania - o 3 p.p.
- Badani, którzy nie są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy wskazywali najczęściej, że powodem tego stanu rzeczy jest ich stan zdrowia oraz obawa przed pobraniem szpiku kostnego i komórek macierzystych. W obu przypadkach odnotowano znacząco wyższy odsetek wskazań niż w 2019 r.

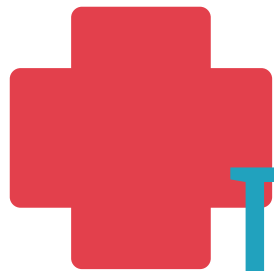

Wnioski

Zebrany materiał badawczy pozwolił na wypracowanie następujących wniosków i spostrzeżeń:

- Niemal 2/3 ankietowanych, którzy są zarejestrowani jako potencjalni Dawcy, wskazało że do rejestracji skłoniła ich chęć i potrzeba pomocy, odnotowano jednakże spadek wskazań na tą kategorię względem wyniku otrzymanego w poprzedniej fali badania - o 7,5 p.p.
- 7 na 10 ankietowanych, którzy są zarejestrowani jako potencjalni dawcy lub nie pamiętają czy są zarejestrowani, wskazało że świadomość że można komuś uratować życie mogłaby skłonić do rejestracji osoby, które jeszcze tego nie zrobiły. W tym przypadku odnotowano znaczący wzrost wskazań względem poprzedniej fali badania – o 10,6 p.p.

Dziękujemy za uwagę!

